

1. REPUBLIŠKO TEKMOVANJE »KAJ VEŠ O KMETIJSTVU«

V soboto 17. februarja je bilo v prostorih Kombinata Hmezad prvo republiško tekmovanje »Kaj veš o kmetijstvu«. Udeležilo se ga je osem ekip iz Murske Sobote, Idrije, Slovenske Bistrice, Slovenj Gradca, Črnomlja, Škofje Loke, Podravelj in naša ekipa iz Zalcu. Iz objektivnih razlogov ni tekmovala ekipa iz Ptujja, čeprav sta bila dva člana ekipe na tekmovanju tudi prisotna.

Ekipa naših koroških Slovencev iz podraveljske kmetijske šole je pripotovala v Zalec že v dopoldanskih urah. Naša pospeševalna služba in aktiv mladih kmetijskih proizvajalcev smo jim pripravili krajši razgovor, ki je potekal v prijetnem vzdušju. Da bi spoznali naš kraj bolj podrobno, smo jim pokazali še nekaj naših urejenih kmetij.

Samo tekmovanje je potekalo po že ustaljenih principih iz naših prejšnjih tekmovanj. Uvodne misli je podal predsednik ZZ Slovenije tovariš Petelin. V imenu našega aktiva je navzoče pozdravil predsednik aktiva tov. Brežnik. Predsednik ZZ Slovenije je poudaril vrzel, ki je nastala v obdobju, ko je bilo delo mladih na vasi uspravljeno in se zavzel za

načrtno in vztrajno aktiviranje mladih na vasi v aktivne mladih kmetijskih proizvajalcev. Za lep primer takega delovanja je vzel aktiv MKP v Zalcu. Na žalost so take in podobne vzpodbudne misli poslušali gledalci v ne preveč polni dvorani, čeprav je prešlo pri nas osebna vabila preko tristo vabljenih poslušalcev.

Kljub temu je tekmovanje lepo in normalno potekalo. Ekipa so pokazale primeren nivo znanja, ki je z ozirom na vrsto vprašanj bilo lahko, bolj oziroma manj izrazito.

Ekipa so se po dodatnih vprašanjih uvrstile takole:

Prvo mesto je zasedla ekipa iz Idrije, ki je prejela za nagrado molzni stroj.

Druga je bila ekipa iz Slovenj Gradca. Za nagrado je prejela obračalnik SIP Semepeter. Tretja ekipa je bila iz Škofje Loke. Za nagrado je prejela rotacijski trosilec, ki je bil darilo naše organizacije. Nato so si sledile ekipe iz Črnomlja, Slovenske Bistrice, Zalcu, Murske Sobote in Podravelj. Za uvrstitev naše ekipe lahko rečemo, da si je skoraj preveč prizadevala uresničiti besede napovedovalca, ki je že v

uvodnih mislih poudaril, da vse ekipe ne bodo mogle biti prve.

Po končanem tekmovanju je bila prosta zabava. Razpoloženje je bilo ugodno. Člani ekip so prenočili pri naših mladih kmetijskih proizvajalcih po vsej Savinjski dolini.

Izmenjava mnenj med mladimi bo prav gotovo pripomogla k pospešitvi in oživiljanju sodelovanja še na ostalih področjih dela mladih, izkušnje tega tekmovanja pa bodo prav gotovo koristile tudi organizatorju drugega tekmovanja, ki bo naslednje leto v Škofji Loki.

S. Vošnjak

KOVINARSKA DEJAVNOST PODJETJA »USLUGE POLZELA« ODSLEJ V SKLOPU KOMBINATA »HMEZAD«

Delovni kolektiv DE Ključavničarstvo gradbenega podjetja »Usluge« Polzela je soglasno sklenil, da se odcepi od matičnega podjetja in se priključi Kmetijskemu kombinatu »Hmezad« — TOZD Strojna postaja. Priključitev je bila izvedena 1. februarja 1973.

Glavni razlogi, ki so narekovali takšno odločitev kolektiva DE Ključavničarstvo in Kombinata »Hmezad« — TOZD Strojna postaja, so predvsem naslednji:

— Kovinarska dejavnost v »Uslugah« ni bila tesneje povezana z osnovno gradbeno dejavnostjo podjetja, saj je odpadel zelo majhen odstotek del, ki so

jih ključavničarji opravljali za gradbeno enoto.

— Kovinarska dejavnost se odvija v dveh delavnicah, ki so že polno izkoriščene — enota pa nima na tem mestu prostorske možnosti razširitve. Če bi hoteli naprej širiti to dejavnost, bi morali iskati novo primerno lokacijo, kar bi zahtevalo sorazmerno veliko angažiranje investicijskih sredstev.

— Po drugi strani pa tudi Kombinat »Hmezad« pospešeno razvija kovinarsko dejavnost. To dejavnost razvija v okviru kombinata TOZD Strojna postaja, ki prav sedaj gradi večjo proizvodno halo, ki bo osnova za hitrejšo razširitev kovinarske dejavnosti.

— Eden od važnejših faktorjev pri širitvi te dejavnosti je prav gotovo delovna sila. Zato je bil v kombinatu ugodno sprejet predlog delovnega kolektiva DE Ključavničarstvo, da se vključi v naše podjetje.

Do razširitve proizvodnih kapacitet v Zalcu bodo ključavničarji iz »Uslug« še naprej delali v lastnih proizvodnih prostorih na Polzeli. Ko se bo v Zalcu pričela proizvodnja v novi hali, se bo del tega kolektiva preselil v novo enoto, na Polzeli pa bo ostala kleparska dejavnost, ki se bo lahko razširila na obe delavnici, za kar se vedno bolj čuti potreba.

Z vključitvijo v kombinat pridobijo delavci DE Ključavničarstvo vse samoupravne pravice in pravice iz delovnega razmerja, ki izhajajo iz zakonskih določil in samoupravnih aktov kombinata, doba trajanja zaposlitve pri »Uslugah« pa se šteje, kot da so bili ta čas zaposleni v kombinatu.

Delavcem DE Ključavničarstvo želimo, da bi se v novem okolju čim bolje počutili.

S. P.



Strokovno žirijo na tekmovanju mladih združnikov v Zalcu so sestavljali predsednik mg. inž. Zvone Miklič (v sredini) in člana inž. Janez Verbič in inž. Bogdan Pugelj

ODLOČNA ZAHTEVA REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA
DELAVCEV V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU SLOVENIJE

Takoj preprečiti stihijo na področju cen

PREDSEDSTVO REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU SLOVENIJE JE 6. FEBRUARJA LETOS NA POBUDO VEČ ORGANIZACIJ IN ORGANOV SINDIKATA RAZPRAVLJALO O RAZMERAH, KI SO NASTALE ZARADI ŽE ZACETIH ALI NAJAVLJENIH UKREPOV NA PODROČJU CEN, KER POSREDNO ALI NEPOSREDNO ZADEVAJO ŽIVLJENJSKI STANDARD DELAVCEV.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je ugotovilo:

Družba kot celota, delovni kolektivi in vsi delovni ljudje so z veliko vnemo in zaupanjem sprejeli ukrepe, ki naj zagotovijo bolj stabilna družbenoekonomska gibanja. Zlasti ukrepe, ki so bili sprejeti za odpravo nelikvidnosti, saj so v delovnih kolektivih povečali zaupanje delavcev, da bomo odločneje odpravljali dosedanje napake.

Po sprejetju samoupravnih sporazumov je gibanje osebnih dohodkov v skladu s predpostavkami ekonomske politike. Zaskrbljujoča pa je ugotovitev, da so v zadnjem času vse pogostejši ukrepi nekaterih delovnih kolektivov in družbeno-političnih skupnosti, ki vidijo edini izhod iz svojih posamičnih težav v dviganju cen, v dodatnem obdavčevanju posameznih proizvodov itd. Smatramo, da morajo biti ukrepi za doseganje stabilizacije usklajeni in javno dogovorjeni. Pri vseh ukrepih je nujno treba računati z vsemi možnimi posledicami.

Predsedstvo republiškega odbora se pridružuje opozorilu, ki so bila izrečena na seji biroja ZKJ in predsedstva SFRJ in ki ugotavljajo stvarno nevarnost takega enostranskega ukrepanja. Zato poziva organizacije in organe sindikata, da se na področjih svojega delovanja zavzamejo za preprečevanje stihije v ukrepih delovnih organizacij in družbeno-političnih skupnosti, storilo pa bo to tudi samo na nivoju SR Slovenije in zveze.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije poziva skupščinske organe, gospodarsko zbornico SRS in izvršni svet skupščine SRS, naj v okvirih svojih pristojnosti začno z odločnim sistemskimi in drugimi ukrepi, da se prepreči stihija, ki lahko resno ogrozi osnovni smoter stabilizacijskih ukrepov.

Ženam enakopravnost tudi na delu in doma

ZAPOSLENA ŽENA JE DANES ENA OD RESNIC NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI.

Ze lansko leto smo ugotavljali, da je enakopravnost naše delovne žene več ali manj še na papirju. Večjo mero enakopravnosti ji nudi delovno mesto, če pa pomislimo na drugo delovno mesto doma, potem taka ugotovitev ni objektivna.

Velikokrat mora zaposlena žena delati podaljšani delovni čas, medtem ko možem to ni potrebno ali zaradi delovnega mesta ali pa to narekuje potrebe.

O tem, kaj storiti, kako naj bi bilo, pišemo ponavadi le takrat, ko se bliža 8. marec, potem pa smo kar celo leto tihi.

Res je, da si danes ne moremo zamisliti, kako bi šla naša proizvodnja naprej, če ne bi bila žena zaposlena. Pomanjkanje delovne sile vseh vrst poklicev ima za posledico celo to, da delovna žena dela več kot mora in kot ji dopušča čas izven rednega delovnega časa. Da ne bom ponavljal nekaterih problemov, ki so znani že več let, naj posvetim nekaj besed zaščiti naše žene, otroškemu varstvu in uveljavljanju v družbi.

Zaščita naj bi bila odraz razbremenjenosti na delovnem mestu, ker bi lažje opravljala dolžnosti matere in gospodinje. Razbremenjevati bi jo morali doma, da bi lažje opravljala svoj poklic

in tako postala enakovreden delavec. Razbremenitev doma bi ženi omogočila napredovanje na delovnem mestu in vključevanje v družbeno-politično delo ter delo samoupravnih organov. Kjer te možnosti ni, žena z višjo ali visoko šolsko izobrazbo, namesto da bi napredovala, nazaduje in ne pomeni to, kar bi sicer v drugačnih pogojih. Tudi nočno delo žena je velika obremenitev in ima določene posledice. Borba za odpravo nočnega dela žena je marsikje že dosegla zaželene rezultate. Pri nas v podjetju ta problem ni akuten. Posebno vprašanje je le delo v podaljšanem delovnem času, ki včasih traja tudi po več dni skupaj. Taka dela so predvsem v kmetijstvu, računalništvih v času sestavljanja zaključnih računov in v špici proizvodnje za neposredne proizvajalke. Vzroki so pomanjkanje delavcev ali pa tudi večji obseg dela in nepredvidene naloge, ki jih je treba izvršiti.

VEČ DRUŽBENE SKRBI ORGANIZIRANEMU OTROŠKEMU VARSTVU!

Problem otroškega varstva v našem podjetju ni pereč samo zaradi visokega odstotka zaposle (Nadaljevanje na 3. strani)

Temeljne organizacije združenega dela Kmetijskega kombinata »Hmezad« objavljajo prosta delovna mesta:

TOZD VITAL — Kocbekova 5, Celje

1. načrtovalec analitik
2. dva skladiščnika

Pod 1. se zahteva višja šola ekonomsko-finančne smeri in tri leta delovnih izkušenj.

Pod 2. se zahteva poklicna šola za prodajalce in dve leti delovnih izkušenj.

TOZD VRTNARSTVO — Medlog, Celje

1. Materialni knjigovodja

Za DM se zahteva srednja šola ekonomsko-finančne smeri in dve leti delovnih izkušenj.

TOZD MLEKO — Medlog, Celje

1. kurjač
2. komercialist za prodajo lastnih proizvodov

Pod 1. se zahteva poklicna šola kovinske stroke in izpit za kurjenje visokotlačnih kotlov ter dve leti delovnih izkušenj.

Pod 2. se zahteva višja komercialna šola in tri leta delovnih izkušenj.

TOZD SKUPNE SLUŽBE — Ulica Žalskega tabora 1, Žalec

1. Organizator v oddelku za elektronsko obdelavo podatkov
2. Računovodja skupnih služb

Pod 1. se zahteva visoka šola ekonomsko-finančne smeri in štiri leta delovnih izkušenj.

Pod 2. se zahteva visoka šola ekonomsko-finančne smeri in štiri leta delovnih izkušenj.

TOZD KMETIJSTVO ŠMARJE — pošta Šmarje

1. Organizator kooperacijske proizvodnje
2. Organizator prašičereje
3. Knjigovodja I.
4. Komercialist

Pod 1. in 2. se zahteva visoka ali višja šolska izobrazba agromske smeri in tri leta delovnih izkušenj.

Pod 3. se zahteva srednja ekonomska šola in dve leti delovnih izkušenj.

Pod 4. se zahteva višja šola ekonomske smeri in štiri leta delovnih izkušenj.

TOZD MESNINA — Cesta v Trnovlje, Celje

1. 15 nekvalificiranih delavcev
2. 3 knjigovodje I.
3. 1 strojepiska

Pod 1. se zahteva nepopolna osnovna šola. Splošni pogoji po zakonu, da je star 16 let in zdrav.

Pod 2. se zahteva srednja šola ekonomske smeri in dve leti prakse.

Pod 3. se zahteva poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj. Prijave sprejemajo kadrovske službe TOZD direktno ali kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi prostih delovnih mest.

Po sklepu sveta delovne enote Kooperacija razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za rabljene traktorske priključke, prikolice in razno drugo kmetijsko opremo.

Licitacija bo dne 24. marca 1973 ob 8. uri v Trnavi.

Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 % varščino od izklicne cene predmeta, ki ga nameravajo licitirati.

Kombinat Hmezad
Žalec
DE Kooperacija

(Nadaljevanje z 2. strani)
nih žena, temveč nosijo rešitve tega problema v sebi tudi mnoge daljnosežnejše posledice. Otrokov duševni razvoj je v prvih letih bistvenega pomena za nadaljnji razvoj. Prepozen začetek sistematičnega šolanja zmanjšuje otrokov uspeh. Mnoge evropske dežele že začno s sistematičnim učenjem pred sedmim letom starosti. V naših razmerah bi bilo dovolj, da bi se lahko vsi otroci od drugega leta dalje vključili v otroške vrtce, kjer se da mnogo naučiti. Vsaka naša žena te možnosti nima, ali zaradi tega, ker je otroško varstvo predrago, ali pa otroka ni mogoče vključiti.

Družbena skrb za otroško varstvo je pri nas prisotna, vendar

ta prepočasi napreduje. Sredstva, ki jih daje družba za to, so premajhna. K hitrejšemu razvoju varstva otrok pa tudi prispeva naša organizacija, saj plačujemo 0,45 % od neto osebnih dohodkov na zaposlenega delavca. Iz navedenega jasno izhaja, da tudi dejstvo, da je današnja družina ne glede na požrtvovalnost staršev postala nezadostna za celovitost rasti otrokovih sposobnosti in ga je zato treba vključevati v otroško varstvo. Ker pa je od materialne ravni družine odvisno, ali bo otrok rasel v bolj ali manj kulturnem okolju, se mi zdi, da obstaja nevarnost, da se otrokov razvoj omejuje ne glede na umske sposobnosti.



**BRALKAM
ISKRENE
ČESTITKE
ZA
8. MAREC**



KAKO SE UVELJAVLJA ŽENA?

Zaposlenost žena v naši družbi in podjetju narašča včasih hitreje kot pa pri moških. Vzroki za to so pomanjkanje moške delovne sile in pa princip dvojnega zaslužka, ker bi bil sicer standard družine na nižji stopnji kot pa je v resnici.

V podjetju je zastopanost žensk v samoupravnih organih in drugih družbeno-političnih organizacijah v obratnem sorazmerju z letnim porastom zaposlenosti žensk. Zastopanost žena v vseh organih nasploh pada.

Brez dvoma gre pri tem za globlje vzroke, zakaj je na tem področju tako stanje. Že zgoraj sem poudaril, da ji delo na »dveh delovnih mestih« onemogoča udeleževanje v SO in drugih DPO, pa kljub temu nismo zadeli bistvo problema. Tu so otroci, gospodinjstvo in drugi problemi, ki naši ženi ne dajejo možnosti udeleževanja. Mnogo pa smo tudi sami krivi, ker mislimo, da moremo povsod vključevati le moške in se premalo potrudimo pridobiti tiste žene, ki so voljne

sodelovati tako v SO kot v sindikatu. Pozabljamo tudi na mlada neporočena dekleta, ki so še brez obveznosti doma in imajo mnogo več časa kot matere z otroki.

Na koncu naj zaključim z naslednjimi besedami:

Lepo je za 8. marec izročiti šopek in prepustiti govorico cvetju. Toda kako spregovoriti o slovenski ženi v okviru enega samega članka, ki naj ima tudi slavnostni prizvok? Kje zastaviti pero o brezštevilnih resnicah, ki govore o njej kot soustvarjalki narodnega dohodka in družbenega proizvoda, o njeni ustvarjalni vlogi v družbeno-političnem življenju, o njenih uspehih...? Verjetno ni lahko. Še težje pa je zastaviti pero in začeti pisati o bremenih, ki jih ima naša žena v družini, kjer mož in otroci pozabijo, da je za enakopraven položaj žene z možem treba zavijati rokave in prispevati k boljšim družinskim razmeram, kakor tudi omogočiti ženi, da bo naslednji dan spočita z veseljem opravljala delo na svojem delovnem mestu.

Jože Franko

Obvestilo vlagateljem

Vse vlagatelje naše Hranilnice in posojilnice obveščamo, da je njen upravni odbor na seji dne 27. 1. 1973 sklenil, da bo nagradno žrebanje vlog dne 24. 3. tega leta.

Pogoji za vključitev v nagradno žrebanje so bili objavljeni v lanski novembrski številki Hmeljarja.

Nagrad je po številu 50, med njimi so glavne naslednje:

1. motorna žaga Stihl
2. konzervator Gorenije
3. pralni stroj
4. hladilnik
5. peč — trajno žareča
6. garnitura Iskra kombi
7. foto aparat
8. sesalec za prah
9. kolo pony
10. gramofon Iskraphon

Tudi ostalih 40 nagrad je praktičnih za vsako družino.

Pridno varčujte pri Hranilnici in posojilnici KK Hmezd Zalec, ker ste poleg posojil, ki vam jih le-ta daje, lahko tudi nagrajeni.

HIP



Gradnja nove hale nasproti železniške postaje v Žalcu je v polnem teku. V njej bo kolektiv SP razvil proizvodnjo obiralnih strojev za hmelj in drugih kmetijskih strojev. Ugodno vreme bo omogočilo, da bo proizvodnja stekla v predvidenem roku

STROKOVNI POGOVORI

MEHANIZACIJA NA NAŠIH KMETIJAH

V zadnjih dveh ali treh letih je bilo na področju naše DE Koooperacija nabavljenih veliko traktorjev in traktorskih priključkov. Kljub temu že nekaj časa nismo naredili popisa, da bi ugotovili, kako so naše kmetije mehanizirane. V letošnjem januarju pa smo tak popis izvedli, toda le za traktorje, kosilnice in še nekatere priključke. Za nabavo te mehanizacije smo vložili milijardna sredstva. V tem sestavku bomo skušali na kratko prikazati izkoriščenost te mehanizacije in nakazali pot za opremljanje kmetij v bodoče. Najprej si pogledimo traktorje in motorne kosilnice, ki še vedno predstavljajo na naših kmetijah osnovo začetka mehaniziranosti. Na področju obeh občin imamo po zadnjem popisu 797 traktorjev in 784 motornih kosilnic. Samo ti stroji predstavljajo vrednost preko 3 milijarde starih dinarjev. (Pri tem je vračunana že delna amortizacija.) Primerjamo gornji dve številki s številkami kmetij in obdelovalnimi površinami.

Po popisu iz leta 1969 imamo na področju žalske in celjske občine 8805 kmetij. To pomeni, da imamo trenutno 1 traktor na 11 kmetij (v žalski občini na 7,77 kmetij, v celjski pa na 24,3 kmetije). Ta podatek pa ni popoln, kajti vedeti moramo, da je od navedenega števila preko 50 % mešanih kmetij, ki imajo običajno malo obdelovalnih površin. Drugačeno sliko dobimo, če obravnavamo samo čiste kmetije. Trenutno število traktorjev namreč pomeni, da bi že vsaka kmetija imela traktor. Še zanimivejši pa so podatki o kmetijah, ki so predvidene za preusmerjanje. Če bi obravnavali samo te kme-

tije in trenutno stanje traktorjev, bi ugotovili, da pride v žalski občini 1,07 traktorja na perspektivno kmetijo, v celjski občini pa 0,87 traktorja.

Poglejmo še obdelovalne površine in število traktorjev, ki je edino realno merilo o tem, kako so naše kmetije danes mehanizirane. Vse kmetije v obeh občinah imajo skupno okrog 21.000 ha obdelovalnih površin (popis 1969. leta). Račun nam torej pokaže, da pride en traktor na okrog 26 ha obdelovalnih površin, oziroma 0,93 KM na en hektar obdelovalnih površin. To pa nam že pove, da imamo sicer veliko število traktorjev, a sorazmerno malo KM na enoto (lahki traktorji).

Vzporedno s traktorji moramo obravnavati tudi motorne kosilnice, ki na velikem številu kmetij predstavljajo enako kot traktor, osnovni stroj na kmetiji. Vseh motornih kosilnic imamo 784 (manj kot traktorjev). Če se štejemo traktorje in kosilnice, vidimo, da imamo pogonskih strojev skupaj 1581. Če bi bili ti stroji razporejeni samo na čistih kmetijah, bi to pomenilo, da ima vsaka kmetija traktor ali kosilnico, oziroma skoraj vsaka kmetija oboje. Na vse popisane kmetije pa to pomeni, da ima vsaka šesta kmetija traktor ali kosilnico.

Kot zanimivost napravimo še naslednjo primerjavo.

Vse kmetije za preusmerjanje imajo 4930 ha obdelovalnih površin, kar pomeni, da bi v primeru, če bi bili traktorji v lasti samo teh kmetij, prišel traktor na 6,2 ha obdelovalne površine.

Poglejmo še opremljenost z drugimi stroji, oziroma traktor-

skimi priključki. Iz števila priključkov in ob upoštevanju obdelovalnih površin namreč lahko dobimo precej popolno sliko, kako so kmečki traktorji zaposleni. Popolnih podatkov o številu priključkov nimamo. Oglejmo si samo podatke ene PE za kooperacijo na področju občine Žalec. Na tej enoti pride v povprečju 4,3 priključkov na en standardni traktor.

Zanimivo je, da na tej enoti petnajst lastnikov traktorjev nima niti pluga, traktorsko kosilnico in obračalnik le polovico, nakladalne priklovice pa le tretjino lastnikov traktorjev. Vendar moramo poudariti, da so kmetje na tej enoti sorazmerno dobro opremljeni s stroji, oziroma da bi bilo povprečje za DE Koooperacija dosti slabše. Povedati je treba, da na mnogih kmetijah traktor še vedno predstavlja samo prevozni stroj, ne pa delovnega.

Povrnimo se na v začetku postavka omenjena sredstva. Iz navedenega primera o površinah in priključkih na posamezni traktor lahko sklepamo, da so marsikje bila sredstva neracionalno naložena. Brez strahu lahko trdimo, da si je marsikatera kmetija nabavila drag traktor, za priključke pa je zmanjkalo denarja. Zaradi majhnosti kmetije pa tudi ne moremo pričakovati, da bo dohodek kmalu tolikšen, da bo dopuščal nabavo dragih traktorskih priključkov. To je samo ena plat problema, druga pa je v ekonomičnosti. Vprašanje je namreč, ali se splača kmetiji z 2,5 ha obdelovalnih površin, kot jih imajo sedaj v

povprečju naše kmetije, oziroma 7,16 ha, ki jih imajo kmetije predvidene za preusmerjanje, nabavljati vse priključke, ki se na taki kmetiji lahko uporabljajo.

Pot, ki je pred nami, gotovo ni v tem, da ne bomo nabavljali priključkov, ker bi s tem traktorji ostali še naprej premalo izkoriščeni. Poiskati moramo tak način, ki bo cenejši, obenem pa nam bo zagotavljal prav tako kvaliteto in pravočasno obdelavo površin.

Ne samo drugje, ampak tudi pri nas je tak način preizkušen v obliki skupinske nabave strojev. V naši DE imamo trenutno 27 primerov skupinske nabave manjših traktorskih priključkov (v glavnem trosilec hlevskega in umetnega gnoja ter silokombajnov).

Če hočemo nabavo strojev poceniti, se bomo morali tega načina pogostejše posluževati, pri tem pa pozabiti na drugo komodnost in neodvisnost od sosedah ali sovaščana. Pri sedanjih cenah to ne bo veljalo samo za priključke, ampak marsikje tudi za traktorje.

V sestavku bi lahko navedli še precej številko o ostalih priključkih, vendar pa je bil namen postavka opozoriti samo na nesorazmerje med številom traktorjev in priključkov na naših kmetijah in nakazati pot, ki nam obeta, da se bo trenutno stanje bistveno izboljšalo.

Po vseh podatkih danes ni več velik problem vlečna sila, ampak se postavlja vprašanje zadostnega števila priključkov in delovnih strojev.

Inž. Luka Semprimožnik

Tuberkulinizacija goveje živine

V eni zadnjih številok Uradnega lista SRS je izšel odlok o obvezni tuberkulinizaciji vse goveje živine na območju občine Žalec. Delo mora opraviti Veterinarska postaja Žalec s svojimi delavci do konca leta 1974.

Kaj je tuberkulinizacija, čemu služi in kakšen učinek se z njo doseže? Nekaj besed o tem ne bo odveč. Tuberkulinizacija je razpoznavno cepljenje, s katerim strokovnjak ugotovi, če žival boluje, oziroma če se sumi, da boluje za tuberkulozo. Tuberkuloza je nalezljiva bolezen ljudi in živali. Povzročajo jo drobne, izredno odporne klice, ki se naselijo v razne organe človeškega oziroma živalskega telesa. Tu povzročajo težke bolezenske spremembe, živali hujšajo, kašljajo, dajo manj mleka in postanejo lahko jalove. Toda največja nevarnost pri tem je, da takšne živali lahko stalno okužujejo tako ljudi kakor tudi živali. Posebno nevarna je tuberkuloza vimen, kajti v surovem mleku se nahaja ogromno število klic tuberkuloze.

In prav zaradi te stalne nevarnosti, katero predstavlja bolna žival, je ena od najvažnejših nalog veterinarske službe pravočasno odkrivanje in izločanje bolnih živali; temu namenu pa služi tuberkulinizacija. Razpoznavno cepljenje živali bo po hlevih. Za vsako cepljeno žival bo lastnik plačal 15 din. Živali, ki bodo pri pregledu spoznane za bolne, bodo morale biti zaklane. Za zaklano žival bo lastnik dobil primerno odškodnino.

Delavci Veterinarske postaje upajo, da bodo pri tem svojem težkem delu našli pri naših živinorejcih na polno pomoč in razumevanje. Predvsem na to. Nič kaj prijetno ni poslušati razne nemestne pripombe pri delu, ki utruja tako fizično kot tudi psihično. Končno pa se morajo živinorejci zavedati, da bo to koristilo predvsem njim samim. Imeli bodo zdrave živali, pa tudi potrošniki bodo od zdravih živali uživali meso in mleko.

Franc Ocvirk, dipl. vet.



Ob velikih hmelnjarskih rastejo dolgi kupi gnoja in so znanilci skorajšnjega začetka spomladanskih del

Kakovost sena na nekaterih kmetijah v DE Kooperacija

Preusmerjanje kmetij iz vsestranske v specializirano proizvodnjo se je v zadnjih letih tudi pri nas močno razmaknilo. Zaje- lo je predvsem kmetije, ki se ra- zen hmelja ukvarjajo še z ostalo proizvodnjo. Ker so v Savinjski dolini naravne razmere za pro- izvodnjo krme ugodne, se kmeti- je usmerjajo v hmeljarsko-živi- norejsko proizvodnjo. Zaradi iz- boljšanega načina pridelovanja krme so se povečali pridelki na travnikih in njivah. Močno se je razširilo tudi siliranje koruze in trave. Mehanizacija v kmetijstvu je tudi pri nas pričela v marsi- čem spreminjati klasično tehnolo- gijo pri spravilu krme. Meha-

nizirano pridelovanje krme in specializirana govedorejska pro- izvodnja, pa sta v naših razme- rah rentabilni le ob zelo kvali- tetni osnovni krmi.

Strokovna služba pri DE Ko- operacija, ki se ukvarja s pospe- ševanjem in usmerjanjem kmeč- ke proizvodnje, je poleg obveznih ukrepov začela tudi z ugotavlja- njem kvalitete sena in silaže na kmetijah. Večino vzorcev smo vzeli na gospodarsko naprednej- ših in živinorejsko tržno usmer- jenih kmetijah.

Vzorci so bili vzeti pri kmetih vsega našega področja od Vran- skega do Vojnika.

Kakovost vzorcev sena:

Vzorec št.	Suha snov	Škrobne enote	Preb. sur. belj.	Surova vlakna	Kalcij	Fosfor
1	91,6	301	51	30,9	6	2,6
2	91,1	274	48	31	9,7	2,6
3	90,7	282	52	30	7,6	2,5
4	91,0	347	62	26,9	6,8	2,9
5	90,6	230	49	32	9,2	2,1
6	91	319	42	29,4	6,5	3,2
7	91,1	235	46	31,4	7,3	2,0
8	90,8	248	32	31,5	7,5	2,2
9	91,1	337	47	27,3	11,2	1,7
10	89,3	307	46	28,9	8,2	2,2
11	89,9	245	50	31,2	8,8	2,7
12	90,1	302	57	29,6	12,3	1,8
13	90,9	305	47	29,8	10,6	2,3
14	89,9	260	39	31,1	10,2	2,2
15	90,1	243	36	31,5	6,1	2,6
16	92,4	303	38	29,8	11,4	3,6
17	90,2	345	56	27,5	6,8	2,3
18	84,6	329	45	24,3	11,0	2,5
19	85,4	226	35	30,8	4,0	2,5
20	90,0	305	46	28,2	7,2	2,6

Število analiziranih vzorcev se- na je zaradi omejenih sredstev (kmet plača le 20 % stroškov ana- lize) in začetnega dela bolj skromno. Kljub temu nam pa že ti rezultati dajejo koristne po- datke pri dajanju nasvetov o pravilnem pridelovanju in spravi- lu krme ter za krmljenje živine.

Pri jemanju vzorcev krme smo za vsak vzorec izpolnili anketni

list s podatki o pridelovanju in spravljaju vzorčne krme.

(Kemične analize vzorcev je o- pravil centralni laboratorij Kme- tijskega inštituta Slovenije.)

Boljši pregled s sliko o hranil- ni vrednosti našega analizirane- ga sena iz leta 1972 nam daje razvrstitev vzorcev v kakovostne razrede.

Ocena kakovosti sena	Škrobne enote na kg vzorca	Število vzorcev	
		v koop.	v Slove- niji
prav slabo	do 220		1
slabo	221 do 250	5	7
zadovoljivo	251 do 290	3	18
dobro	291 do 320	7	16
prav dobro	321 do 350	5	12
odlično	nad 350		7
		20	61

Kvaliteta naših vzorcev je na- slednja: 35 % dobrih in 25 % je prav dobrih, 25 % pa je slabih in 15 % zadovoljivih. Za republi- škim povprečjem vzorcev iz leta 1971 zaostajamo. Če pa upošteva- mo slabo — mokro leto, ki je bilo za spravilo sena neugodno, bi delno našo kvaliteto lahko o- pravičili. Kljub temu ne more- mo preko dejstev, da tako seno ne ustreza zahtevam za racional- no prehrano goveje živine, poseb- no krav.

Po ugotovitvah Sondereggerja namreč pojedo krave samo okrog 13 kg sena, ki ima manj kot 300 škrobnih enot v kilogramu. Ta

količina zadostuje po hranilni vrednosti le za vzdrževanje in za proizvodnjo 3 litrov mleka na dan. Naš povprečni vzorec pa zadostuje le za 2 l mleka. Racio- nalno proizvodnjo mleka doseže- mo takrat, kadar dnevni obrok sena (15 kg) nudi dovolj hranil- nih snovi za vzdrževanje in dnev- no mlečnost 8—10 l. To pa je mo- goče doseči, če ima seno okrog 360 škrobnih enot. Takega sena pa imamo pri nas zelo malo.

Kako vpliva kakovost sena na ješčnost oziroma na njegovo kon- sumacijo in na mlečnost krav, kažejo po švicarskih ugotovitvah naslednji podatki (Sonderegger).

Škrobne enote v g/kg sena	Krava poje sena kg	Obrok zadostuje za l mleka
390—420	16—18	12—16
360	15	9
330	14	6
300	13	3
270	12	1

Kakovost sena je odvisna od travne ruše, lege travnikov in zemljišč predvsem pa od časa košnje. Najboljše seno je košeno v času latanja glavnih trav. Kas- neje košeno seno ima več nepre- bavljivih vlaknin in slabšo hra- nilno vrednost.

Če primerjamo analizirane vzorce silaže naših kooperantov, z analizami vzorcev silaže iz Slo- venije, ugotavljamo, da so rezul- tati zelo podobni ali da so naši nekoliko boljši.

Kvaliteta silaže je razen ene prav dobra. Suhe snovi imamo več kot v primerjanih vzorcih, prav tako tudi škrobnih enot. Si- lirati znamo, ne znamo pa pra- vilno pospraviti sena in s tem že pridelanih hranilnih snovi.

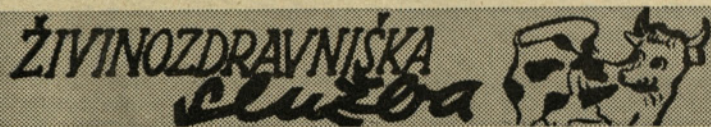
Analize sena so nam prinesle naslednje zaključke:

Stari način sušenja sena ne od- govarja pri gnojenih travnikih in 2-kratni košnji.

Številne kmetije so napol o- premljene (traktor, kosilnica, o- bračalnik). Razni obračalniki nam kvaliteto sena še pokvarijo. Tudi s kompletno linijo strojev (traktor, kosilnica, obračalnik, nakladalna prikolica, grabež in prevetrovalna naprava) pripravi- mo slabo seno, če prepozno ko- simo.

Brez silosov — travne in ko- ruzne silaže ne moremo koristno povečevati živinoreje.

Pugelj Bogdan
dipl. inž. agr.



za marec

Od 3. 3. do 10. 3. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201

Od 10. 3. do 17. 3. Ocvirk Franc, dipl. vet., Vransko, tel. 72-407

Od 17. 3. do 24. 3. Šribar Edvard, dipl. vet., Šempeter, tel. 71-080

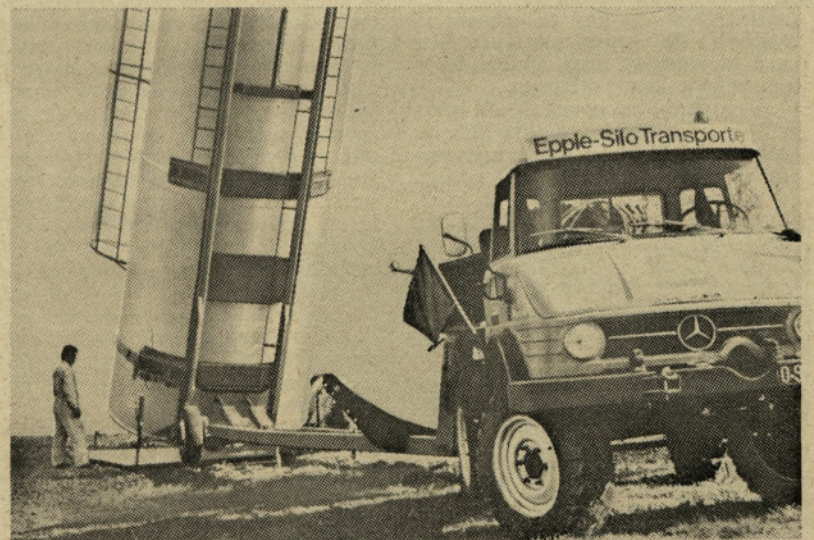
Od 24. 3. do 31. 3. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslovče, tel. 72-048

Od 31. 3. do 7. 4. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201

Dežurna služba prične ob delavnikih ob 15. uri in traja do 7. ure zjutraj.

Ob sobotah prične dežurstvo ob 12. uri in konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA
ŽALEC



Takole pripeljejo s tovornjakom cel plastični silos in ga kar s hi- dravliko postavijo na pripravljeno betonsko podlago, privijejo in silos je nared

Neovirana pot za rdečega petelina

S TEM CLANKOM NE ŽELIMO KRITIZIRATI POSAMEZNIKE ALI S PRSTOM POKAZATI NA GREŠNEGA KOZLA, ODGOVORNEGA ZA SLABO GOSPODARJENJE, KER BI S TEM SAMO PREMOSTILI SPLOSNE RAZMERE VAROVANJA PREMOŽENJA NA DOLOČENO DELOVNO SKUPNOST, AMPAK ŽELIMO PRI VSEH VZBUDITI ZANIMANJE ZA POVEČANO SKRIB IN VAROVANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA.

Kljub neštetim opozorilom, strokovnim komisijskim pregledom in ugotovitvam s priporočili, urgencami in zahtevami za sanacijo slabega preventivnega stanja, za čuvanje družbenega premoženja, se stanje nekje bolj, drugje manj le navideznoboljšuje. Že bežen sprehod po naših gospodarskih središčih in objektih, laiku, ki je pravkar zapustil gospodarsko dvorišče neke druge gospodarske dejavnosti, da vediti, da vse premalo ali pa skoraj nič ne storimo za aktivnejšo skrb za varovanje in čuvanje imovine. V organizacijskem smislu za skrb in čuvanje imovine je bil pred leti izdelan le »osnutek« pravilnika o varovanju in čuvanju imovine, ki pa je brez razprav in dopolnitev običal nekje v predalih. Za to bi naj bila izdelana tudi posebna določila pravilnika o civilni zaščiti pri podjetju, vendar ta prepotreben akt še v osnutku ni zagledal belega dne. Nerešena notranja organizacijska opazanja pa so odraz slabe preventive na terenu. Da je temu res tako, se na eni strani hranijo dokazi, na drugi strani pa to priča stanje na terenu.

Za primer naj navedemo dve akciji, ki sta bili organizirani po programu izobraževanja in vzgoje delavcev s področja varstva pri delu z dobrim namenom, da bo demonstracija uspešnega gašenja začetnega požara uspela. V dveh različnih delovnih enotah smo uprizorili precejšen požar. V ta namen smo zažgali s pliniskim oljem polit kup slame.

Vsem tečajnikom je od žarečega in vročega ognja žarel obraz. Na povelje za gašenje so se še kar »zganili«, toda gašenje je bilo klavrno in podobno »močenju« dojenčka. Ob tem pa je od sramu zažarel obraz organizatorja tečaja, ker mu je uspelo pokazati le tisto, kar ni želel.

Ob zaključku lahko ugotovimo le:

— da je skrb za preventivo, varovanje in ohranjanje imovine vseh zaposlenih preskromna,

— da v organizacijskem in ne v materialnem smislu nismo sposobni in pripravljeni za potrebno uspešno intervencijo.

Služba varstva pri delu

ŽIVAL IN ČLOVEK

Žival je pri hiši kot kos zemljišča, je zveza s tistim pristnim delom našega sveta, po katerem hrepeni človek vsak dan bolj neučakano. Zato ni nič čudnega, da ima veliko družin psa, še rajše pa mačko ali kakšno drugo za družbo primerno žival.

V družini pa so tudi otroci, se pravi bitja, na katera že od prvih let močno vpliva okolje ter jih oblikuje in vzgaja. Kakšna vloga bo pripadala živali? Ali se je sožitja živali z otrokom treba bati ali ga je treba načrtno organizirati? Kako naj te odnose uredimo, da bomo uspešni? Ker gre za odnose med živimi bitji, je zadeva kar zapletena.

Vzgojitelji so povedali, da otroci, ki so odrasčali v družbi psa ali konja ali ptiča, zrastejo v različne ljudi. Treba je tudi vedeti, v čem se kaže razlika in ločiti dobre strani od slabih. Dobra stran je, da si bodo na živali navajeni otroci že kmalu pridobili zanesljiv čut odgovornosti. Enkrat za vselej bodo spoznali, da pes ali konj lahko živita le, če dobivata hrano, in sicer redno, večkrat na dan, tudi ob nedeljah in praznikih, tudi med počitnicami. Beseda »postrečis«, čeprav gre le za postrežbo s hrano ali pijačo, pri tem že pride do polnega izraza. Ukvarjanje s kakršnokoli živaljo pomeni tudi delo. Treba je očistiti kletko ptičem, jim menjati vodo, pomiti posodo in menjati žaganje na mačkinem ležišču, ji počesati kožušček, če

ima dolgo dlako. Psa je treba peljati iz hiše zaradi njegovih »potreb«. Celo ribicam v akvariju, tem tako skromnim tovarišem moramo posvetiti nekaj skrbi: kupiti in razdeliti hrano ter paziti na vodo itd.

Stik z živalmi je tudi najboljši uvod v razumevanje skrivnosti življenja, razmnževanja bitij in ohranitve vrst.

Druženje z živaljo vzbudi tudi spoštovanje do drugega bitja. Živali niso stroji. Sodobni zoologi dokazujejo, da je občutljivost živali včasih enako zapletena kot naša. Mlada žival ne potrebuje le hrane, vode in ležišča, ampak tudi nežnost, prijateljstvo, družbo in ljubezen. Zgodilo se je, da je ptič, veliki kos, živel celo leto dni v družbi z mačko. Lastnik živali je bil odsoten od jutra do večera in živali sta se skupaj igrali in zabavali. Nato so mačko izročili sosedu in ptič je bil cel dan sam. Čez dva tedna je poginil, bržkone od žalosti. Otrok se hitro zave, da na podarjeno žival ne sme gledati kot na igračo, ki se je nekega dne naveličal in zapusti ter se naveže na drugo.

V stiku z živalmi, mačkami in psi na primer, otrok tudi kmalu dojema, kaj je ukaz in poslušnost. Od psa ne moremo zahtevati tistega, česar ne zmore, a če bomo terjali samo to, kar zmore, bo ubogal brez težav. To terja od gospodarja tudi potrpljenje, ki spada med nujne kre-

posti vsakega človeškega bitja. Tako so kruti udarci po neubogljivi živali prav lahko odraz hudobije, kajti kazen je pogosto prejšnja posledica gospodarjeve razdraženosti, kot pa pomembnosti napake. Žival, ki se čuti krivo, se v trenutku prilagodi jezi svojega gospodarja. Le-ta ne sme vztrajati. V nasprotnem primeru pes ne razume več, kaj se z njim dogaja, in doživi težak moralen udarec.

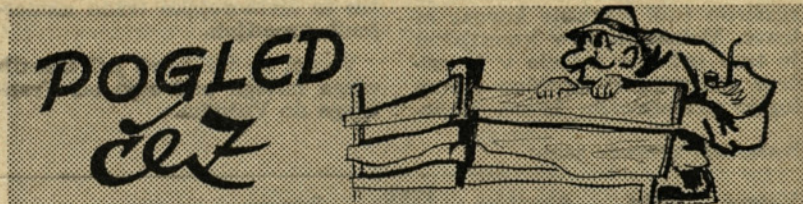
Zakaj? Psi v svojih odnosih spoštujejo naslednje pravilo: potem, ko najmočnejšemu priznajo njegovo premoč, ta ne vidi več nevarnosti v premagancu od trenutka, ko se premaganelec vrže na hrbet, vrat pa prepusti ugrizom. To dejanje zmagovalca tako za-

vre, da ne grize več. Če človek ali otrok z našim psom ne ravna enako, ga pes ne razume več in je zato docela zmeden. Vidimo pa, da je privrženost staršev, ki se spoznajo na živalski svet, koristna v vsakem primeru, kadar hočemo odnos otrok — žival uspešno izrabit.

Omenimo na kratko nekaj docela fizičnih neugodnosti, ki jih povzročajo živali v hiši: ugrizi, praske, ponesnaženje stanovanja, pomendrano cvetje itd.

Če primerjamo prednosti in neugodnosti živalske družbe za otroka, vidimo, da so prve tako pomembne, da takšno prijateljstvo lahko samo priporočamo.

DRVA



Vtisi s potovanja po Zahodni Nemčiji

Druga večja firma, ki smo jo na naši poti po Zahodni Nemčiji obiskali, je firma Dr. Schmidt iz Ankuma blizu belgijske meje. Ta firma se ukvarja s projektantskimi posli za področje živinoreje in perutninarstva. Pravzaprav so za ti dve panogi specializirani tako, da izdelujejo celotne inženiringe. Ugodna tla za svojo dejavnost niso našli samo v Zahodni Nemčiji, temveč so se s svojo strokovnostjo in natančnostjo prebili skoraj na vse kontinente. Ogromne posle delajo s Poljaki, Rusi, afriškimi deželami, Avstralijo, zadnje čase pa prodirajo celo na področje Nove Zelandije. Pravi mojstri so posebno za projektiranje večjih hlevov za kure nesnice, za brojlersko proizvodnjo, prašičerejske farme, hleve za goveda, v zadnjem času so se celo orientirali na konje-rejo. V ta namen si je firma oziroma lastnik dr. Schmidt uredil v bližini svojega sedeža večje konjerske središče, ki je trenutno eno največjih v zahodni Evropi. Tu se ukvarja predvsem s prirejo konjev za šport.

Da je tako naglo uspel in prodril v svet, se ima zahvaliti tudi dejstvu, da se je poleg strokovnosti približal kupcem tudi na ta način, da jim kreditira celotne inženiringe tudi do pet let.

Imeli smo priložnost videti več objektov, ki jih je projektiral, zgradil in vselil z določenimi vrstami živali, za kar je pač kupec naročil. Najprej smo si ogledali fantastično veliko farmo kur nesnic. Presenečeni smo bili, da je v teh objektih skoraj vse avtomatizirano od krmljenja, ventilacije, napajanja in celo pobiranja jajc. Kokoši so nameščene v posebnih kletkah, ker je na ta način vsak m² površine dosti bolj izkoriščen kot pri stojiščih samo v eni etaži. Največ pozornosti daje hibridom »Nick-Chich« ker vodi tudi strogo selekcijo. Sam vzdržuje tudi matično čredo in s tem zagotavlja visoko nesnost. Pri tem obratu smo videli tudi eno največjih valilnic v Evropi. V valilnici je vse avtoma-

tično, izgleda pa tako kot eden najbolj zapletenih laboratorijev. Nekaj težav jim dela pri tem le odbira jarkice, ker to zaenkrat zmore le človek. Najbolj verzirani pri tem so japonski strokovnjaki, saj zagotavljajo 99 % sigurnost. Odbrane jarkice gredo v posebna pitališča, izločene petelinčke pa pomorijo in zmeljejo v krmilno moko.

Strog režim imajo tudi pri osvetljevanju, saj na ta način dosežejo maksimalne možnosti pri proizvodnji. Posebno pozornost dajejo tudi ventilaciji, za katero trdijo, da je prav tako važna kot krma in voda. Celotno nesnost imajo tempirano tako, da je skoraj v vseh mesecih enaka, saj ne poznajo nihanj cen jajc tako kot pri nas.

Druga farma, ki smo jo videli, je bila farma za bekone z letno kapaciteto 70.000 kom. Na tej farmi je prav tako vse avtomatizirano, človeškega dela praktično ni. Človek samo nadzira avtomate, ki delo opravljajo. Veterinarska služba ne predstavlja bistvenega stroška, ker je isti veterinar odgovoren za več takih farm. Vse krmljenje je avtomatizirano. Preko silosov se meša močna krma z vodo, ta pa potuje po posebnih koritih mimo boksov, kjer svinje krmijo. Ves gnoj odpada v järke za odplakovanje, vsa ta gnojovka se pa potem črpa v posebne lesene gnojnične sode, ki stojijo nad zemljo. Ko smo se zanimali, zakaj je to nad zemljo, so nam rekli, da je to cenejše in gradnja je prejšnjakana. Celotni material, pri tem mislim mlade pajske, dobivajo dvakrat na leto iz odkupa.

Posebnost pri gradnjah, ki jih izvaja firma dr. Schmidt je v tem, da so enostavne, praktične in estetske. Pri tej firmi obstoja posebna ekipa strokovnjakov, ki se ukvarja z najnovejšimi materiali, ki prihajajo v poštev za gradnjo takih objektov. Trenutno izdelujejo vse hleve iz žebeljnih nosilcev, aluminijastih plošč in posebne izolacijske mase. (Nadaljevanje na 7. strani)

Od 1. januarja 1973 je v razpravi predlog samoupravnega sporazuma, v katerem so predvidene organizacije združenega dela, ki bi naj postale TOZD.

Do izida lista so se imenovala za TOZD:

- KMETIJSTVO ŽALEC, Šempeter v Savinjski dolini
- KMETIJSTVO RADLJE, Radlje ob Dravi
- KMETIJSTVO ŠMARJE, Šmarje pri Jelšah
- SADJARSTVO MIROSAN
- VRTNARSTVO, Celje
- GOZDARSTVO, Polzela
- MESNINE, Celje
- MLEKO, Celje
- HMEZAD, izvoz hmelja — hop-export
- MEŠALNICA KRMIL, Žalec
- STROJNA POSTAJA, Žalec
- GOSTINSTVO, Celje
- HISNI SKLAD, Žalec
- ZDRUŽENA HLADILNICA, Celje
- SKUPNE SLUŽBE PODJETJA, Žalec

Organizacija združenega dela GOZDARSTVO, ki je bila predvidena, da postane TOZD, se je priključila TOZD Kmetijstvo Žalec, kot delovna enota.

V Kooperaciji in Vitalu so priprave za proglasitev v teku.

Nonstop trening

Smučarji obrata Kmetijstvo Žalec so v pripravah za 1. Agroski imeli več treningov v Libojah, na Golteh pa so se številni udeležili 8. februarja popoldne nonstop treninga v smuku, veleslalomu in slalomu. Proge so bile različne, od poledenele na Starih stanih, do prav primerne v Muldi. Smučarski nadaljevalni in začetni tečaj v Libojah sta se izkazala kot zelo koristna. Dekleta in fantje so se popravljali od vožnje do vožnje.

Po treningu so se prijetno utrujeni, a zadovoljni pogovorili

o sestavi ekip za izbirno kombinatsko tekmovanje v veleslalomu, ki je bilo 16. februarja na Golteh.

Prijetna je ugotovitev, da športna dejavnost tudi v našem kombinatu interesira, navdušuje, zbližuje in krepi vedno širši krog delavcev. Dopolniti bomo morali le 69. člen pravilnika o delovnih razmerjih in 221. člen statuta, ker sem mnenja, da moramo aktivno in uspešno organizirano športno dejavnost tretirati prav tako kot kulturo.

Vy

Smučanje

V februarju je bilo v Libojah občinsko sindikalno tekmovanje občine Žalec v veleslalomu. Iz 15 delovnih organizacij se je zbralo kar 86 posameznikov. Naj navedemo nekaj rezultatov. Posamežno do 35 let je zmagal Markovič iz Gradnje, ekipno pa TT Prebold. Posamežno v kategoriji nad 35 let je bil prvi Potočnik iz Ferlita, ekipno pa je bil najboljši Kmetijski kombinat Hmezad, med ženskami pa naša uslužbenka Eva Oračeva, ekipno pa Prosveta Žalec.

Uvrstitev naših smučarjev nam da — kot rezultati v drugih športnih panogah — slutiti, da so med nami velike, a na žalost neizkoriščene športne kapacitete, ki zableste zbrane tu pa tam okrog kakšnega entuziasta. Zamislimo se ob tem in vprašajmo, kakšne zavidljive rezultate bi dosegli organizirani, ali ne bi bili športni rezultati neusiljena in poceni propaganda za našo organizacijo, ki bi zdaleč odtehtala plačanega športnega referenta.

Vy

Iskrene čestitke in želje za uspešno delo



Tovariš Lilijski Lojze se je rodil 10. 6. 1936 v Šempetru v Savinjski dolini kot sin kmečkih staršev. Po končani osnovni šoli se je vpisal v srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in jo uspešno končal 1956. leta. Njegovo prvo službovanje je bilo v Hmeljarskem inštitutu, od koder pa se je po odsluženju vojaškega roka prestavil v službo v Kmetijsko zadrugo Žalec. Vseskozi je Lilijski Lojze uspešno opravljal vrsto težavnih nalog in pri svojem delu tudi napredoval. Bil je vodja kooperacije v Taboru, pa upravnik obrata v Polzeli in pomočnik direktorja za kooperacijo v TOZD Kooperacija.

Ob združitvi Kmetijskega kombinata Šmarje z našim podjetjem mu je bila zaupana pomembna naloga začasnega upravitelja delovne enote Šmarje, ki jo je uspešno vodil vse do ukinitve začasne uprave.

Ko je v lanskem letu zaradi izrednega študija na III. stopnji in zaradi zdravstvenega stanja ing. Gobec Stanko odpovedal delovno mesto direktorja TOZD Vital, je po izbiri v razpisu to delovno mesto bilo dodeljeno tov. Lojzetu, ki ravno v tem času prevzema ponovno svojo novo, zelo odgovorno dolžnost.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo tov. ing. Gobec Stanku za dosedanje prizadevanje in trud, tov. Lojzetu pa ob njegovem imenovanju čestitamo in želimo še dosti delovnih uspehov.

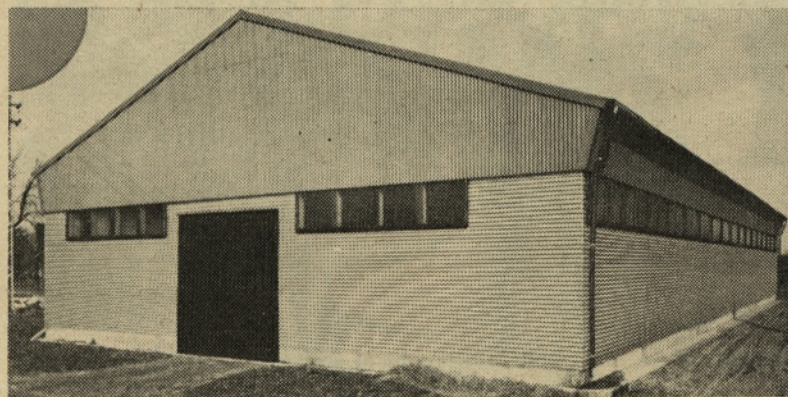
Kadrovska služba

(Nadaljevanje s 6. strani)

sični so le temelji na katere se postavljajo žebliani nasilci. Najprej postavijo nosilce, na te pa z zunanje strani pritrjujejo valovite aluminijaste plošče. Te plošče pritrjujejo s posebnimi pištolami tako, da gre delo hitro od rok. Ko je objekt po eni strani obbit z aluminijastimi ploščami, nanje lepijo posebno toplotno izolacijo, ki jo zopet pokrijejo z aluminijastimi ploščami. Ko je zunanost gotova, v tak objekt

postavijo ali kletke ali stojišča ali bokse, odvisno od namena, za katerega so jih napravili. Na zunanje so si objekti podobni, bodisi za kokoši, brojlerje, svinje ali govedo. Veliko pozornost polagajo ventilaciji in higieni. Vsak hlev po izpraznitvi temeljito razkužijo, saj je enostavno, ker je vse prekrito z aluminijem. Prepričani so, da le pri ugodnih pogojih lahko živali maksimalno proizvajajo.

Inž. Jože Rojnik



Tipiziran objekt iz valovite pločevine je prostoren in svetel

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA SKUPNIH SLUŽB
KOMBINATA PRIREJA 3. MARCA OB 20. URI V HMELJARSKEM DOMU V ŽALCU MASKARADO POD GESLOM

TAKŠNI NI SMO

VSTOPNICE SO ŽE V PREDPRODAJI PRI TOV. SLAVICI NA UPRAVI KOMBINATA.

VABI ODBOR

Jožica Divjak v drzni vožnji skozi prva vratca na Golteh

SINDIKALNO PRVENSTVO KMETIJSKEGA KOMBINATA HMEZAD JE NA GOLTEH POTEKALO NA ČUDOVITIH SMUČIŠČIH V ZAGRIZENEM BOJU S ČASOM.

Važno je sodelovati

Skozi raztrgane megle so se tu in tam pokazale z debelo snežno odejo prekrte in v soncu se bleščeče Golte, ko smo 16. februarja zjutraj hiteli proti Žekovcu zadovoljni, da je uspelo organizirati večje sindikalno prvenstvo.

Gondola je vozila nenehno in kljub temu ji je komaj uspevalo odvažati dolge vrste zbirajočih se smučarjev.

Na smučiščih smo se srečevali tekmovalci. Pripeli smo si tudi štartne številke, da smo se bolje spoznavali med številnimi smučarji. Večkrat smo se spustili ob progi. Točno opoldne se je začelo zares. Po progi so se najprej spustili trije predvozači, za njimi članice, pa starejši člani in za konec mlajši člani. Mnogi so dokazali, da so na snegu res doma, drugi pa, da jim je šola na snegu že zlezla v noge. Starejši pa so dokazali, da jim je še nekaj ostalo od mladosti kljub dolgoletnemu »počivanju«.

Mrzel veter na štartu vrh Bele peči nas je vzpodbujal k štartu, med vožnjo pa smo vsi želeli, da bi čim prej zagledali ciljna vratca.

DOSEŽENI REZULTATI:

Članice:

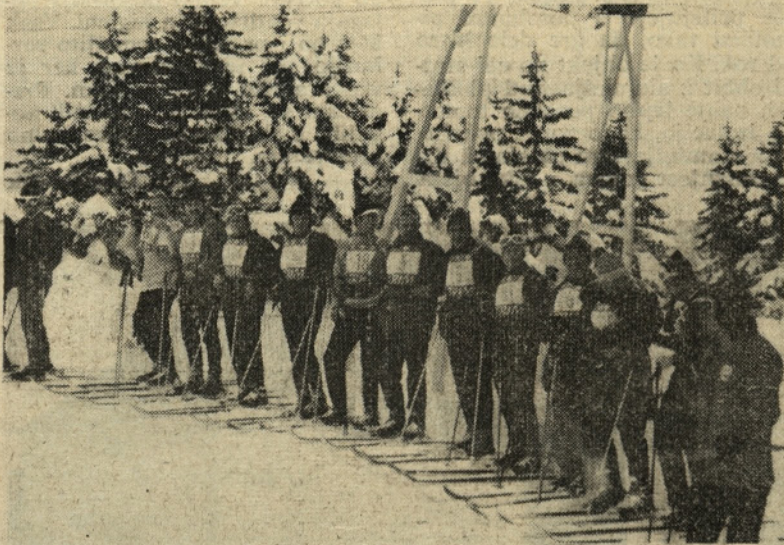
1. Orač Eva	65,8	Skupne službe
2. Sribar Anka	70,2	Kmetijstvo
3. Šabjan Marinka	79,9	Hop-export
4. Divjak Jožica	105,0	Kmetijstvo

Člani — nad 35 let:

1. Birsa Vladimir	59,8	Hop-export
2. Maček Maks	60,5	Vital
3. Korenjak Tone	62,8	Kmetijstvo I.
4. Šporn Ivan	63,7	Kooperacija
5. Marolt Stane	64,4	Kmetijstvo I.
6. Komerički Jože	67,1	Mesnina
7. Benčina Jože	71,3	Vrtnarstvo
8. Žužej Franc	72,4	Kmetijstvo I.
9. Bobovnik Mišo	72,5	Hop-export
10. Brežnik Jože	76,1	Kmetijstvo
11. Luževič Janez	82,0	Kmetijstvo
12. Viher Jože	100,5	Skupne službe
13. Vybihal Vili	108,0	Skupne službe
14. Križnik Veljko	125,0	Skupne službe

EKIPNO:

1. Kmetijstvo	(Korenjak, Marolt, Žužej)
2. Skupne službe	(Viher, Vybihal, Križnik)



Tekmovalci so si pripeli številke in si družno ogledali pravkar postavljeno progo

CLANI — MLAJŠI:

1. Turnšek Leopold	68,8	Vital
2. Topovšek Boris	72,5	Koop. I.
3. Hajnšek Vojko	74,3	Strojna III.
4. Ribič Marjan	75,1	Koop. I.
5. Bukovnik Branko	75,1	Skupne službe
6. Veligovšek Ivan	76,2	Strojna III.
7. Vošnjak Slavko	76,3	Koop. I.
8. Sajovic Boris	76,4	Koop. II.
9. Sketa Janez	77,0	Kmetijstvo
10. Vedenik Jože	77,4	Koop. II.
11. Vedenik Emil	77,8	Koop. II.
12. Lesjak Branko	79,1	Koop. IV.
13. Potočnik Janko	85,0	Strojna III.
14. Sikošek Srečko	86,9	Mesnina
15. Golčman Jože	87,0	Mesnina



Jože Rojnik je kot glavni organizator podeljeval najboljšim pokale in priznanja

15. Stepišnik Milan	88,1	Koop. IV.
16. Kajnc Peter	89,1	Strojna
17. Miklavc Dušan	89,2	Gostinstvo
18. Jutršek Ciril	92,6	Mesnina
19. Šoster Darko	93,8	Koop. IV.
20. Magdalenc Rudi	100,0	Mesnina
21. Rojnik Niko	107,7	Koop.
22. Hodnik Jože	153,0	Koop.

EKIPNO:

1. Kooperacija I.	(Topovšek, Ribič, Vošnjak)	223,9
2. Kooperacija II.	(Sajovic, Vedenik J., Vedenik E.)	231,6
3. Strojna I.	(Hajnšek, Veligovšek, Potočnik)	235,5
4. Kooperacija III.	(Lesjak, Stepišnik, Šoster)	261,0
5. Mesnina	(Sikošek, Golčman, Jutršek)	266,5

Zaradi izpustitve vrtic ali zgrešitve cilja ali prehitre vožnje so bili diskvalificirani:

Šporn Stanka	Kmetijstvo
Rojnik Jože	Skupne službe
Pofeko Ivan	Kooperacija
Poljanec Bernard	Kmetijstvo
Pristovšek Radko	Skupne službe
Repnik Tone	Kmetijstvo
Pšaker Ciril	Skupne službe
Hajnšek Vojko	Strojna postaja
Turnšek Jakob	Kooperant
Vajdič Boris	Mesnina
Podpečan Mirko	Strojna postaja

Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov in priznanj je bilo v rdečem salonu hotela na Golteh. Vsi nastopajoči so prejeli praktična darila, ki so jih prispevala podjetja Toper Celje, ERA Velenje, Mleko Celje, Vital, Kmetijstvo Zalec in Vrtnarstvo. Vy



Dobre uvrstitve so se »kooperanti« veselili in zato glasno zapeli

Hmeljar izdaja delavski svet Kombinata »Hmezad« Zalec — Ureja uredniški odbor: Anton GUBENSEK, dipl. kmet. inž., — predsednik in člani: Stane MA-ROVT, dipl. kmet. inž., Bogdan PUGELJ, dipl. kmet. inž., Jože ROJNIK, kooperant, Polde SKAFAR, dipl. kmet. inž., Janez VRTACNIK, dipl. kmet. inž., Miljeva KAC, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik — Uredništvo je v Kombinat »Hmezad« Zalec, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5 000 izvodih. — Letna naročnina 24 dinarjev. — Tisk in klišaji AERO, kemična in grafična industrija Celje.

Prvi letni rekord

»Dvanajstega februarja smo na farmi Podlog letos prvič namolžili nad 5000 l mleka ali malo nad 13,5 l mleka v povprečju na kravo,« je zadovoljen dejal Ferdo, veterinar Marjan in Marica pa sta povedala, da je bil lanski finančni uspeh ugoden in izrazila upanje v primeren obračun po zaključnem računu za vložen trud.



Ce v sušcu že igrajo se mušice, v aprilu dobre še ti bodo roka-vice.

Ce Gabriela dan zamrzuje, več potlej slana ne škoduje.

Najbolj ugoden je sušec, če je mrzel, da ne začne zeleneti, a zaradi ozimne setve mora biti obenem suh, najbolje brez snega.

Ce pa je sušec gorak, ima rad za naslednika hladen mali traven. V marcu radi nastopajo hudi vetrovi.



Dne 22. 1. 1973 je umrl dolgoletni član našega kolektiva, skladiščnik ANTON MACEK iz Vranskega.



Rodil se je 15. 6. 1905. leta. Svojo mladost je preživel doma. Med NOB je bil v Kamniško-zasavskem odredu kot obveščevalec.

Po osvoboditvi se je zaposlil v bivši zadrugi Vransko-Jeronim kot delavec. V letu 1962 pa je prevzel mesto skladiščnika. To delo je opravljal do leta 1965 do upokojitve.

Poznali smo ga kot skrbnega, vestnega in priljubljenega delavca. Za svoje požrtvovalno in vestno delo je bil odlikovan z medaljo za hrabrost in z medaljo zasluže za narod.

Na njegovi zadnji poti ga je spremljala množica ljudi iz bližnje in daljne okolice. Ob odprtem grobu, se je od njega poslovil kooperant Albert Pečecnik in se mu v imenu vseh koope-

rantov zahvalil za njegovo dolgoletno delo.

Vsi, ki smo ga poznali, pa ga bomo ohranili v lepem spominu.

PE Vransko

PUSTOSLEMSEK Rozalija Kapla

Leta 1931 sta prišla z možem na sedanje Pustoslemškovo posestvo iz Gornje Savinjske doline. Bila je dobra sosedka, žena in mati. Poznali smo jo kot tiho, vzgledno in se delavno, s čimer je najbolj vplivala na svojo okolico, zlasti v družinski skupnosti. Slednji je bila še v tem pogledu velika opora, ker ni mogla opravljati drugih kmetijskih



del, pri gospodinjstvu, varstvu otrok — vnukov. Vsako tako nerodno zadevo je vedno hotela obrniti na dobro. Med nami bo še živela kot dobra vzglednica.

PE TABOR

ŠTUDENTJE SI ŽELIMO NOVO EKONOMSKO FAKULTETO

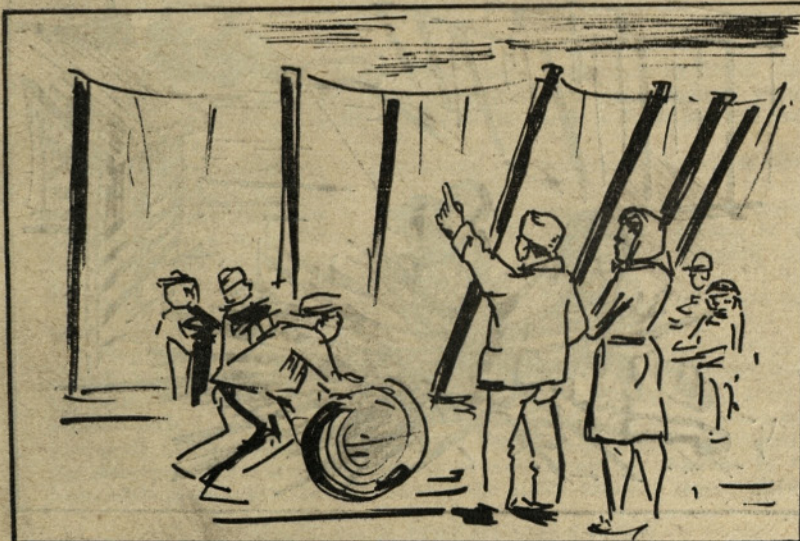
Veseli me, da ste se odločili urediti rubriko »Razgovor s študenti«. Sprejela sem vašo prošnjo; toda moj odgovor bo imel malo zamude, zato vas prosim za opravičilo.

Stroški študija so v primerjavi z lanskoletnimi precej narastli, kar seveda najbolj občuti študentski žep. Za hrano, stanovanje, literaturo in še kdaj kakšno kulturno prireditev je potrebno mesečno odšteti kar ca. 900,00 din. Seveda pa so pri tem izpuščene tiste sobote in nedelje, ko se peljem domov. Tako lahko rečem, da mi štipendija pokrije 60 odstotkov vseh stroškov.

Sola nudi precej za bodoči poklic, vsekakor pa ne vsega. Pri tem je veliko odvisno od posameznika kako je zainteresiran za svoj poklic, zaradi česar se lahko še dodatno izobražuje. Predlagala pa bi, da bi bilo pri študiju nekoliko več prakse in morda manj teorije.

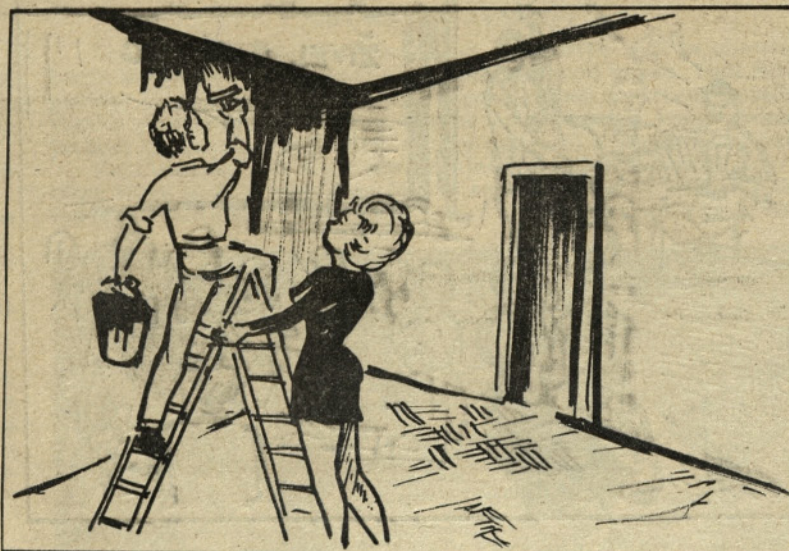
Poklic, ki sem si ga izbrala, me seveda veseli. Menim pa, da kljub temu, da je ekonomija danes konjunktorna, ne doživlja marsikje takšno ceno, kot si jo zasluži. Zato želim, da bi se te razmere v prihodnosti popravile.

Ker sem študentka, so seveda moje največje želje, ki bi se mi naj izpolnile v letu 1973, da bi tudi študij potekal normalno. Poleg tega pa tudi, da bi v tem letu končno le začeli graditi novo ekonomsko fakulteto, ki bi lahko nudila veliko boljše učne pogoje. Poleg tega pa tudi, da bo jugoslovansko gospodarstvo postalo bolj stabilno in da bi se povečal delež Jugoslavije v mednarodni menjavi, ter da bi bilo čimprej (Nadaljevanje na 10. strani)



9.

Januar ni prinesel kaj posebnega. Mladi zadrugniki so se naučili Finčgarjevo igrati »Verigo«. Režijo je prevzela Majda. Včasih je prišel na vajo tudi inženir Srečko. Pomagal je z nasveti. Igralci so videli v njem mestnega gospodičarja, vendar se jim je znal približati. Ne samo kretnje, tudi jezik je treba popilili, je govoril. In scena je pol uspeha. Imate scenarista? je vprašal Majdo. Ne, nimamo ga. Prav scene se najbolj bojim, je potožila Majda. Ko pa so vse raznesli. Nikjer ni pravega prostora, kamor bi shranjevali kulise. Inženir Srečko, pomagaj! ga je prosila. Bom. Tudi brez prošnje bi pomagal. Da me ne boste imeli za mestnega polizanca. Ne, Majda? Majda razpre oči: Srečko, nihče tega ne misli, najmanj pa jaz. Srečko šepne: »Res?« Majda: Ce ti pravim... Torej scena je tvoja. Velja. — Z »Verigo« so dosegli mladi igralci lep uspeh. Tudi gostovat so šli. Kritika v Celjskem tedniku je bila zelo ugodna, res vzpodbudna. Vmes pa je bilo dovolj časa, da sta Majda in Srečko spregovorila tudi kaj intimnega. Na primer o ljubezni. Pa o Milanu in njegovi vrnitvi. Majda je rada obrnila pogovor na žičnico, ki jo bodo z Obrekarji skupaj gradili. Boš tudi nam pomagal z nasveti? Srečko se hudomušno nasmehne: Pomagal? To je vendar moja dolžnost, moj kruh! — Res, tudi pri gradnji žičnice se je Srečko zelo potrudil. Poskrbel je za delavce, material. Z Majdo sta postala kar dobra, odkrita prijatelja.



10.

Nekdo je Milanu sporočil, da se med inženirjem in Majdo nekaj godi. Najbrž Smolačev Janez, ki bi Majdo še kako rad, pa ga ne mara. Milana je prizadelo. Poprej je prišlo pisanje vsak teden. Majda je pismonošo že kar na pragu pričakovala. Zdaj že tri tedne čaka zastoj. Ona pa tako pridno pisari. Kaj se mu je zgodilo? Toda Milan preživlja še drugo krizo. Njegov komandir, kapetan I. klase ga ima rad. Mogoče zaradi okusne slivovice, ki jo Milan dobiva od doma. Nekega dne ga vpraša: Milan, se razumeš na beljenje, na polaganje tapet? Kot nalašč. Milanov stric je pleskarski mojster, pri njem se je naučil pleskarskih veščin. Vsak dan je šel na komandirjev dom. Tam ga je pričakovala mlada komandirjeva žena. Kaka lepota! Komandir je bil sicer postaven možki, vendar že kar v letih. Okoli petdeset. Žena pa največ petindvajset! Temnolasa, modrooka, koža snežno bela, ustne sočne, vabljive, zapeljive. Najprej je bilo Milanu nerodno, tesno. Ni vedel, kam bi se dal, kaj počel. Lepa Liljana ga je hitro sprostila, osvobodila tesnobe: Lepi dečko, pomagala ti bom. Ti pa delaj počasi, da boš dolgo prihajal. Da mi ne bo dolgčas. Jaz sem Liljana. Pa ti? se predstavi in ne umakne pohotnih oči. Milan, Obrekar Milan. Iz Slovenije. Ona: Bila sem tam gori. Toda Savinjske doline še nisem videla. In ti, si že prej bil v Novem Sadu? Ne, pove Milan. Čudovito mesto. Lepa pokrajina. In... in lepe gospe...

(Nadaljevanje z 9. strani)
uresničeno premirje med Vietnamom in ZDA. Kajti ta vojna angažira zelo veliko najrazličnejših sredstev, ki bi se lahko uporabila kje drugje za kakšen pametnejši namen.



S tovariškimi pozdravi in najlepšimi željami v letu 1973!

Ivanka Poteko

ROJNIK ANA, Pondor

Po smrti sestre Justine je ostala na kmetiji poleg vsega gospodinja in mati še malim sestrinim otrokom. To vlogo je rada opravljala vse do svoje onemoglosti, saj nam je še nekaj dni pred iztekom življenja tožila, kako rada bi še delala, pa ne more več. Bila je primer odkrite narave.

Naj vam bo lahka domača zemlja! PE Tabor

DRČA KARL, Kapla

Že v zadnjih razredih ljudske šole mu je začel pešati vid, tako da je končno tudi popolnoma oslepel. V življenju je kljub temu vztrajal in delal razna težja kmetijska dela, ki predstavljajo probleme tudi popolnoma zdravim. Kot primer naj navedem samo sušenje hmelja, ki ga je vedno pripravil, če le ni nara-va posegla vmes, za prvovrstnega. Dobro lastnost je imel tudi v tem, da se je rad pogovarjal s kmetijskimi strokovnjaki. Vse dobre nasvete je rad prenašal v prakso, zato tudi delo kaže uspehe na Drčevi kmetiji, zlasti v visokih pridelkih in lepo opremljeni kmetiji.

Letos smo se mu name-ravali oddolžiti za njegovo delo s skromnim priznanjem iz hmeljarstva, vendar nas je prehitela smrt. Veliko je pripomogel, da se je držala Drčeva kmetija do danes. Njegova vztrajnost in delo pa živita v nas dalje.

PE TABOR

OGLAS

Prodam sedem let staro črno kobilu.

Stepišnik Albin
Trnava 17
Gomilsko

OBVESTILO

Obveščamo vse zainteresirane delavce podjetja, ki v letošnjem letu nameravajo letovati v enem izmed naših počitniških domov, DA SE PRIJAVIJO REFERENTU ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE POSLE V SVOJIH TOZD OZIROMA DE NAJPOZNEJE DO 30. MARCA 1973.

Podjetje razpolaga z naslednjimi zmogljivostmi za letovanje:

- a) počitniški dom v Crikvenici — 30 ležišč,
- b) počitniška skupnost Zalec — Biograd/m. — 40 ležišč,
- c) Golte — depandansa — 16 ležišč.

CENE PENZIONOV:

Točne cene penzionov še niso znane, vendar računamo, da do bistvenega povišanja od lanskega letnega cen ne bo prišlo.

POGOJI LETOVANJA NA GOLTEH:

Na Golteh so se pogoji letovanja v letošnjem letu delno spremenili:

- naši delavci in njihovi svojci lahko koristijo našo depandanso na Golteh tako, da plačajo za noč po ležišču 5,00 din, in to v času od 1. 4. do 30. 11. 1973;
- hrano si lahko pripravijo sami v kuhinji depandanse ali pa koristijo te usluge v TC Golte;
- prav tako lahko člani naše delovne skupnosti in njihovi svojci koristijo preko celega leta 23 % popust pri penzionskih in žičniških uslugah in to v primeru, če koristijo najmanj en polni penzion v TC Golte;
- upravičenci za vse navedene ugodnosti se morajo izkazati v recepciji TC Golte s posebnim potrdilom kadrovske službe podjetja.

RAZPOREDITEV, AKONTACIJE IN PLAČILO LETOVANJA:

Vsi prijavljeni bodo v 15 dneh po zaključnem roku prijav obveščeni o razporeditvi, ki se bo skupno uskladila.

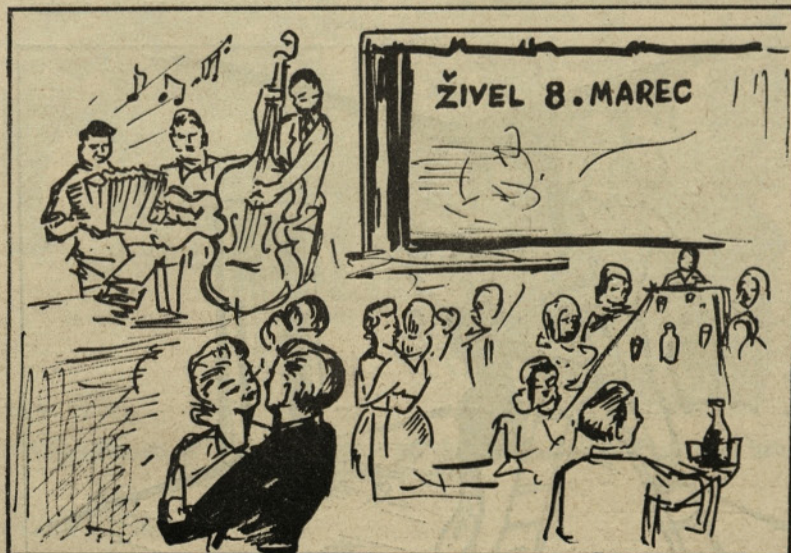
Na podlagi prijave in usklajene razporeditve bo izdal kadrovski oddelek podjetja potrdilo o razporeditvi z navedbo stroškov letovanja. Po prejemu potrdila o razporeditvi mora vsak prijavljenec plačati akontacijo v višini 10 % cene celotnega letovanja. Za Crikvenico in Golte vplačate v blagajni podjetja, za Biograd na moru pa pri Počitniški skupnosti Zalec.

- Odjava letovanja je mogoča vsaj 15 dni pred nastopom. Za poznejše odjave zapade 10 % akontacija.
- Plačilo penziona se mora v celoti poravnati 10 dni pred nastopom letovanja v gotovini ali kombinirano z izjavo TOZD do višine regresa, ki ga dobi.
- Na podlagi potrdila blagajne (za Crikvenico in Golte) o celotnem plačilu stroškov letovanja, izda kadrovski oddelek napotnico za letovanje.

Vsa potrebna naknadna navodila in pojasnila bo izdal kadrovski oddelek naknadno, ko bo celoten režim letovanja (cene penzionov, turist. takse itd.) dokončno znan.

Še enkrat opozarjamo na prijavni rok (30. MAREC 1973), ker bomo po tem roku prispele prijave upoštevali le, če bodo kapacitete proste.

Kadrovska služba



11.

Februar se je poslovil. Bil je nenavadno tople, brez snega. Tudi vodovod je nared. Jarek zasut, voda na vsakem dvorišču, v hiši, v hlevu. Lep uspeh mladih zadržnikov. Majdi pa se čudno zdi, da je Smolačev Janez postal tak zdravač. Dela zdravo, išče prepire. Nekega dne ji je zabrusil: Milanu sporočim, da se z inženirjem pajdašiš. Da bo pisal? Najbrž je grožnja že zdavnaj uresničil. Zlobnež! Majda piše Milanu. Omeni Janezovo grožnjo. Milan skopo odgovori: Vsaka resnica je najprej boleča, potem se človek nanjo privadi. Tudi jaz. Vendar: v mojem srčnem vrtu si še vedno najlepša roža... O tem so zdaj spregovorili na sestanku mladih zadržnikov. Janez je bil obsojen. Pred vsemi je moral priznati, da je to storila ljubosumnost. In obljubil je, da bo Milanu pisal resnico. Obljubo je držal. Nemir v Majdi pa še ni ponehal. Tukaj je osmi marec, DAN ZENA. Sprva je oklevala. Ne bo kulturnega programa in ne pogostitve. Vsaj ona ne prevzame skrbi. Potem si je premislila. Žene, kooperantke so bile preglasne. Zdal je vse mimo. Žene, ki so napolnile dvorano, ploskajo nastopajočim, mladi fantje strežejo z jedačo in pijačo. Godci igrajo. Vse se vrti, vse pleše. Tudi Majda. In največ s Srečkom. Veliko ji je v pripravah pomagal. Povabil jo je v bar. Sedela k mizi v kotu. Pijeta bova. Govorita, smejeta se. Majda, vzemi tole skromno darilce! ji je rekel Srečko in ji stisnil majhno, lepo škatlo. Pozlačena hmeljeva kobula! Ne, saj to je pravo zlato!



Ne morem, ne smem, to je preveč, predrago... Srečko! Toda Srečko prosi: Vzemi, za spomin. Čeprav vem, da nikoli ne boš moje dekle, moja žena. Pa vseeno. Dobro, pošteno dekle si. Majda, bodiva še naprej prijatelja! Greva plesat? Cakaj, da ti pripnem kobulo! Tako. Greva? — Pojdiva! zažare Majdine oči in se spustita v ritem poskočne polke.

12.

Marec je na začetku precej muhast. Sneg, dež, sonce, veter... Polje čaka, čakajo hmeljišča. Toda pravega dela še vedno ni. Obrekarji in Grabnarji hodijo skrižem. Med njivama, kjer zdaj stoji obsežna žičnica, ni meje, zrušena je stoletna tradicija. Kolikokrat so si Obrekarji in Grabnarji prav zaradi te meje skočili v lase. Celo tožili so se. Kaka norost, zapravljanje denarja, koliko jeze, koliko žaljivih besed. Zdal je vse pozabljeno, tudi za stare je napočil nov čas. Stari Obrekar pa bi zaradi žičnice lahko bil ob življenje. Hmeljevske je zvaljal domov in jih za kozolcem postavil v kopice. Skoraj je delo dokončal, ko se največja kopica nenadoma zruši in podsuje Obrekarja. Vsi Grabnarji so prihiteli na pomoč. Si še živ? Obrekar, drži se! Je klical Grabnar in spod-bujal sosedu. Majda je razmetavala hmeljevske na vse strani in priganjala: Dajmo, hitro, hitro! Rešili so ga. Ampak, kaj je z rebri, kaj je z levo nogo? K zdravniku bo treba! Majda je zapregla in z ranjencem po najkrajši poti odhila v krajevno ambulanto.



HMELJAR

1973/1

PRILOGA HMELJARJA

Hmeljar izdaja delavski svet Kombinata »Hmezad« Zalec — Ureja uredniški odbor: Anton GUBENŠEK, dipl. kmet. inž. — predsednik in člani: Stane MAROVT, dipl. kmet. inž., Bogdan PUGELJ, dipl. kmet. inž., Jože ROJNIK, kooperant, Polde ŠKAFAR, dipl. kmet. inž., Miljeva KAC, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik — Uredništvo je v Kombinate »Hmezad« Zalec, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih — Letna naročnina 24 dinarjev. — Tisk in klišej AERO, kemična in grafična industrija Celje.

STANJE HMELJNIH MATIČNIH RASTLIN V LETU 1972

Dragica KRALJ, mgr. agr.

Za reprodukcijo je primerno 91,14 ha savinjskega goldinga, 49,26 ha atlasa, 11,70 ha ahila, 8,85 ha apolona in 18,73 ha aurore.

Hmeljišča, ki so namenjena za normalno reprodukcijo in za drugo razmnožitev so bila pod strokovno kontrolo in jih je pregledala pooblaščenca organizacija za priznavanje hmeljnih matičnih rastlin.

V splošnem so bila hmeljišča savinjskega goldinga dobro oskrbovana in zdrava. Le v Dornavi (KK Ptuj) je bilo precej peronospor in v hmeljišču v Celju (KK Hmezad — kooperacija) precej poškodb od toče. Ti dve hmeljišči sta neprimerni za reprodukcijo. Na ostalih 91,14 ha savinjskega goldinga je 425,640 priznanih rastlin. V matičnih nasadih savinjskega goldinga je 99,97 % sortna čistost. Izredno čista so hmeljišča Inštituta za hmeljarstvo, ERA Velenje, KK Hmezad — Radlje in KK Ptuj. Strnjena hmeljišča z malo praznih mest so na posevstvih ERA Velenje, KK Hmezad — kooperacija, Inštitut za hmeljarstvo in KK Ruše.

Sorazmerno veliko praznih mest imajo hmeljišča KZ Sevnica, AK Maribor, KK Hmezad — lastna proizvodnja in Agraria — Brežice.

Nove sorte so bile manj enotne. Med starimi nasadi je bilo na atlasu v Arclinu (KK Hmezad) veliko peronospore, enako na

ahilu v Radljah — (KK Hmezad — lastna proizvodnja). Ti dve hmeljišči nista primerni za reprodukcijo.

Več izgub je v hmeljiščih, posajenih s sadikami iz prve razmnožitve, ki so namenjena za drugo razmnožitev. Ta hmeljišča niso uspela delno zaradi neugodnega vremena, delno pa zaradi napak v tehnologiji sajenja in oskrbovanja rastlin.

Spomladansko deževje se je pričelo že 9. aprila in je trajalo vse do konca meseca. Tudi maja je veliko deževalo, dnevi pa so bili hladni, zato je hmelj počasi rasel. Močni nalihi v juliju so rastline dobesedno zabili v tla. Škoda je napravila tudi toča in vihar. V prekomerni moči se je veliko rastlin utopilo. V vegetaciji je padlo 179 mm dežja več kot je v povprečju za naše hmeljarsko področje.

Tehnologija sajenja s sadikami iz prve in druge razmnožitve je sorazmerno zahtevna, saj so potrebni optimalni pogoji za sadike z enim vencem oči. Kjer so bili ti pogoji dani, so se rastline ukoreninile in so celo dale pridelek. Vremenski pogoji, ki so bili izrazito neugodni za razmnoževanje, so bili v velikih primerih vzrok, da je v teh nasadih 30 % praznih mest. Kjer pa tehnologija ni bila v redu, hmeljišča niso uspela in so rastline nesposobne za reprodukcijo.

Največ je bilo napak že v izbiri zemljišča. Na neodcednih in zaglejenih tleh je padavin-

UDK 633.819:631.53

ska voda utopila rastline. Prepozno postavljene žičnice so vzrok pozni seditvi, tako da se rastline niso utegnile razviti. Pogosto smo opazili, da so za sajenje uporabili nezrel kompost in so sadike strohnele.

Vzrok za neuspeh je tudi v nepravilnem skladiščenju sadike pred sajenjem in po sajenju v vrečice. Pogosto so sadike v vrečicah močno odgnale še pred sajenjem na stalno mesto. Ker so bile skladiščene v kletnih prostorih, so bile zunanji pogoji neprimerni, opazili smo tudi precej požigov zaradi gnojenja na glavo. Veliko škode pa so povzročili vmesni posevki, posebno če je bil fižol napeljan na isto vodilo kot hmelj. Fižol se je bujno razkošatil in zavrl rast ter razvoj hmelja. Bilo je tudi veliko plevela, ki je povzročil škodo tam, kjer so šele junija ali celo julija napeljevali rastline. Pri okopavanju so bili vršički poškodovani in s tem tudi omejena rast hmelja.

Zaradi neprimernega vremena in napak v pridelovanju je bilo precej hmeljišč neprimernih za reprodukcijo. Tako smo od 106,24 ha novih sort priznali za razmnoževanje le 88,54 ha in sicer atlasa 49,26 ha, ahila 11,70 ha, apolona 8,85 ha in aurore 18,73 ha.

PREGLED HMELJIŠČ, PRIJAVLJENIH ZA PRIZNAVANJE V LETU 1972

Proizvajalec	Sorta	ha	Štev. sadil. mest	Prvo priznavanje				Drugo priznavanje					
				izenačenost	oskrba	sploš. vtis	zdrav. stanje	sartna čist.	zdrav. stanje	oskrba	praz. mest	+ rastline štev.	%
KK Zalec — kooperacija VRANSKO													
1. Brdnik Ignac, Stopnik 42	SG	1,00	3900	5	5	5	4	100,00	4	4	0,80	3825	98,10
TABOR													
2. Maloprav Zofija, Tabor	SG	1,36	4300	4	4	4	4	99,84	4	4	0,80	4070	94,75
3. Blatnik-Lesjak Milan, Ojstriška vas	SG	0,84	2800	4	4	4	4	100,00	4	4	1,00	2550	91,00
TRNAVA													
4. Rožič Jože, Zakl 10	SG	0,77	3400	4	5	4	4	100,00	4	5	0,40	3270	96,20
5. Šketa-Cizej, Levč, Ribar, Trnava	SG	1,77	4510	5	4	5	4	100,00	4	5	0,80	4440	98,40
6. Stepišnik Albin, Trnava	SG	0,43	2080	4	5	4	4	100,00	4	4	0,50	2020	97,00
7. Topovšek Vinko, Grajska vas	SG	1,08	4510	4	4	4	4	100,00	4	4	0,50	4370	97,00
*8. Rakun Jože, Trnava	Atlas	1,60	5300						4	2			
*9. Božič, Lukman, Turnšek, Rancigaj, Gomilsko	Atlas	3,20	10600						4	2			
BRASLOVČE													
10. Sporn Franc, Parižlje 27	SG	1,08	3520	4	5	4	4	100,00	4	5	0,30	3450	98,20
11. Ušen Franc, Rakovlje	SG	1,10	3200	4	5	4	4	99,97	4	5	0,70	3110	97,25
12. Cilenšek Franc, Male Braslovče	Atlas	0,74	2492						4	3			
13. Čulk Ivan, M. Braslovče	Atlas	0,88	2816						4	3			
14. Švajger Dragica, Male Braslovče	Atlas	0,38	1216						4	3			
15. Kodre Jože, M. Braslovče	Atlas	0,35	1120						4	3			
16. Vodlak Franc, Male Braslovče	Atlas	0,37	1184						4	3			
17. Marovt Franc, Zg. Gorče	Atlas	0,29	905						4	3			
18. Dobrišek Ivan, Zg. Gorče	Atlas	0,33	1105						4	3			

Proizvajalec	Sorta	ha	Štev. sadil. mest	Prvo priznavanje				Drugo priznavanje					
				izena-čenost	oskr-ba	sploš. vtis	zdrav. stanje	sortne čist.	zdrav. stanje	oskr-ba	% praz. mest	+ rastline štev.	%
POLZELA													
19. Geršak Maks, Založe, betonka II.	SG	1,01	3240	4	5	5	4	99,93	5	5	0,00	3160	97,60
20. Rojšek Ivan, Založe, betonka II.	SG	0,90	2880	4	5	5	4	99,93	5	5	0,00	2810	97,60
21. Jezernik Andrej, Založe, betonka II.	SG	0,67	2160	4	5	5	4	99,93	5	5	0,00	2110	97,60
22. Fužir Štefka, Založe	SG	1,50	4800	4	5	5	4	99,80	5	5	1,30	4520	94,30
23. Cajhen Ivan, Polzela	Atlas	0,68	3770						5	4			
24. Bizjak Franc, Polzela	Atlas	0,68	3770						5	4			
PREBOLD													
25. Žgank Rado, Šešče 24	SG	0,54	1650	4	4	4	4	100,00	4	5	0,00	1640	99,50
26. Kokovnik Ivan, Kapla vas 34	SG	0,52	2550	3	5	4	4	99,96	5	4	1,25	2640	96,65
27. Svet Vlado, Kapla vas	SG	0,77	3323	3	5	4	4	99,96	5	4	1,25	3210	96,65
28. Potočnik Anton, Kapla vas	SG	0,55	2400	3	5	4	4	99,96	5	4	1,25	2320	96,65
29. Jager Alojz, Latkova vas	Atlas	0,40	1300						4	4			
30. Uršič Anton, Dolenja vas	Atlas	0,96	3356						4	4			
31. Vedenik Jože, Dolenja vas	Atlas	0,55	1800					99,46	4	4			
32. Sopotnik Franc, Šešče	Atlas	0,41	1320					99,46	4	4			
ŠEMPETER													
33. Koperacija Podlog, žičn. bet. II.	SG	5,05	16160	4	4	4	4	99,92	4	5	0,00	15770	97,60
34. Cokan Vinko, Zg. Roje, Zajčeva	Atlas	0,55	1850						4	5			
35. Četina Jože, Sp. Gruš.	Atlas	1,10	3600						4	4			
GOTOVLJE													
36. Bizjak Ivan, Gotovlje	SG	0,97	3000	4	4	4	3	100,00	5	5	1,70	2830	94,30
37. Antloga, Baš, Bosner, Dolar, Jordan, Jošt, Zupanc, Goršek, Gotovlje-kompleks	Atlas	3,50	11200						4	4			
38. Dolinar Marko, Leskošek L. Griže-kompleks	Atlas	0,80	2560					99,12	4	3			
PETROVČE													
39. Cencel, Delakorda, Planinšek, Petrovče	SG	2,30	7400	4	5	5	4	99,91	5	5	0,20	7320	99,00
40. Plauštajner, Razboršek, Petrovče	SG	1,40	4350	4	5	4	4	99,93	5	5	0,30	4240	97,50
41. Kramer Jože, Petrovče, Gorica	Atlas	0,67	3700						4	4			
42. Žagar Zoran, Dobriša vas	Atlas	0,59	1500						3	4			
*43. Gajšek Viktor, Dreš. vas	Atlas	1,08	3500						4	2			
CELJE													
*44. Naglič Ludvik, Leskovec, žičn.	SG	1,28	4310	3	3	3	2						
45. Čremožnik Peter, Ložnica pri Celju	SG	1,20	3960	4	4	4	3	100,00	5	5	1,00	3820	96,50
46. Okorn Franc, Škofja vas žičn.	SG	1,00	3400	4	5	4	4	100,00	4	4	1,50	3230	95,00
47. Kožuh Marija, Škofja vas	SG	0,45	1500	4	5	4	4	100,00	4	4	1,50	1425	95,00
*48. Bezovšek Franc, Arclin 66	Atlas	0,80	4000	2	2	3	2						
VOJNIK													
49. Skamen Alojz, Višnja vas	SG	1,00	3200	4	4	4	4	100,00	4	5	0,50	2930	91,50
KK »HMEZAD« — LASTNA PROIZVODNJA													
50. Kmet. I. — Latkova vas, Prekopa 5	SG	7,70	24640	5	5	5	4	99,98	4	5	0,60	24110	97,85
*51. Kmet. I. — Latkova vas	Ahil	1,14	6010						2	2			
52. Kmet. I. — Braslovče, Krašočeva	Apolon	4,65	25470						4	3			
53. Kmet. II. — Vrbje, Novo Celje 23	SG	5,11	16332	3	4	4	4	100,00	5	4	4,40	14760	90,40
54. Kmet. II. — Vrbje 7	Aurora	2,22	12650	4	4	4	4	100,00	4	4	9,00	11510	91,00
55. Kmet. II. — Vrbje 6	Aurora	3,50	19250	4	4	4	4		4	4			
56. Kmet. II. — Vrbje 44	Aurora	4,65	18290						4	3			
57. Kmet. II. — Vrbje 45	Aurora	4,65	25575						4	3			
58. Kmet. II. — Vrbje 5	Aurora	2,71	14025						4	4			
59. Kmet. III. — Petrovče, Drešinja vas 16	SG	6,99	22300	5	5	5	4	100,00	5	5	1,50	21270	95,40
60. Kmet. III. — Petrovče, za Tavčarjem	Atlas	3,97	21815	4	4	4	4	99,87	4	4			
61. Kmet. III. — Petrovče, Drešinja vas 42	Atlas	5,47	17504	3	4	4	4	99,34	3	4	4,30	15050	86,00
62. Kmet. III. — Petrovče, Drešinja vas 43	Atlas	5,89	18877	4	4	4	4	99,66	3	4	5,00	15480	82,00
63. Kmet. III — Petrovče Višnja vas 26	Atlas	4,64	25496	4	4	4	4		4	4			

Proizvajalec	Sorta	ha	Štev. sadil. mest	Prvo priznavanje				Drugo priznavanje					+ rastline štev.	%
				izena-čenost	oskr-ba	sploš. vtis	zdrav. stanje	sortne čist.	zdrav. stanje	oskr-ba	% praz. mest			
64. Kmet. IV. — Celje, Smarjeta 5	SG	5,49	17568	3	4	4	3	99,96	5	4	2,50	16450	93,65	
*65. Kmet. IV. — Celje, Arclin 25	Atlas	3,86	21230	3	3	3	2	99,84	3	4	10,00	13800	65,00	
66. Kmet. IV. — Celje, Smarjeta 12	Atlas	4,46	24800						4	5				
67. Inštitut za hmeljarstvo, Zalec, SN 11+12+13+14, SN 6	SG	5,29	23600	5	5	5	5	100,00	5	5	0,70	1150	97,70	
68. Gotovlje SN 6	Atlas	1,50	4020	5	5	5	5	100,00	5	5	4,20	3410	85,00	
Gotovlje SN 6	Ahil	1,50	3240	5	5	5	5	100,00	5	5	3,00	3960	82,00	
Gotovlje SN 6	Aurora	1,00	3240	5	5	5	5	100,00	5	5	0,20	3130	96,60	
Gotovlje SN 6	Apolon	1,20	6156	5	5	5	5	100,00	5	5	2,80	5590	90,80	
69. ERA Velenje, Smartno ob Paki	SG	1,50	5000	5	5	5	4	100,00	4	4	0,50	4850	97,00	
70. ZKZ Mozirje, Radmirje	Atlas	1,60	9720						4	3				
71. ZK Zasavje, Sevnica, Loka,	SG	5,00	16000	4	4	3	4	99,88	4	4	3,50	14400	90,00	
72. ZK Zasavje, Sevnica, Loka,	Ahil	4,20	23000						3	3				
73. Agraria-Brežice, Trnje	SG	1,80	5900	4	5	4	4	99,96	5	4	2,00	5570	94,50	
74. KZ Prevalje, Ravne	SG	4,00	10000	4	4	4	4	99,97	4	3	1,40	9560	95,60	
75. KZ Dravograd, Gosteničnik	Atlas	3,50	19000						3	3				
76. KK Hmežad Radlje, betonka I.	SG	6,00	19000	5	4	5	4	100,00	5	5	1,20	18430	97,00	
*77. KK Hmežad Radlje, betonka IV.	Ahil	6,00	33000	2	3	3	2	100,00			15,00	11550	35,00	
78. AK Maribor, Radvanje betonska	SG	3,00	7500	3	4	3	3	99,97	3	3	2,70	6920	92,30	
*79. KK Ptuj, Dornava, betonka I.	SG	5,00	16000	3	3	3	2							
80. KK Ptuj, Dornava, Remiza	Atlas	4,00	22000	3	3	3	5		3	4				
81. KK Ptuj, Pragersko, betonka I.	SG	4,00	12800	5	5	5	5	99,99	5	5	3,10	12250	95,75	
82. KK Ptuj, Zavrč, Pod gradom	SG	3,00	9600	4	5	5	4	100,00	4	4	0,70	9340	97,30	
KZ RUŠE														
83. Pri železnici	SG	3,00	10000	4	4	4	3	99,97	5	5	0,70	9800	98,00	
84. Turkova	Apolon	4,00	20800						4	4				

* = hmeljišča niso priznana

VREDNOST POLIPROPILENSKE VRVICE DOMAČE PROIZVODNJE V HMELJARSTVU

Milan VERONEK, ing.
Tone WAGNER, mgr. agr.

UDK 633.819:678.743

Polipropilenske vrvice domače proizvodnje Tekstilne tovarne Motvoz in Platno Grosuplje so primerne za oporo hmelja v žičnicah. Tip 1000 priporočajo za bujne nasade, tip 1300 za drugoletne in manj bujne nasade, tip 1500 pa za prvoletnike in šibke drugoletnike, tip 1200 pa za povprečne polnorodne nasade.

Problem

Kljub nekaterim pomanjkljivostim se propilenska vrstica hitro uveljavlja za vodilo v hmeljnih žičnicah.

Preizkusili smo propilensko vrstico Tekstilne tovarne — Motvoz in Platno Grosuplje, da bi ugotovili njeno primernost za vodila hmeljni rastlini v času vegetacije in da bi jo primerjali z vrstico Demafil — 1300 Italija, ki je bila do sedaj v rabi.

Vrvica, ki služi za vodilo hmeljni rastlini v žičnih nasadih, se ne sme pri napeljavi razpletati, nategovati in mora imeti rušilno trdnost za polnorodne nasade od 25—35 kg, ki se do konca obiranja ne sme bistveno zmanjšati.

S poizkusi polipropilenskih vrvic TT Grosuplje smo začeli že leta 1969, ko nam je tovarna dostavila prve vzorce. V letu 1971 smo na površini 6 ha hmeljnih dasadov preizkušali več tipov polipropilenskih vrvic istega izvora. Iz tega preizkusa smo izbrali tipa G-1200 (oznaka v preizkusu PP-110/8) in

G-1000 (oznaka v preizkusu PP-1000 UVS). V letu 1972 smo preizkusili še tipa G-1300 in G-1500.

Polipropilenska vrstica tip 1000 in 1200 Metodika

V letu 1971 smo preizkušali v hmeljnih nasadih v Savinjski dolini različne vzorce vrvic iz polipropilena, proizvod Tekstilne tovarne — Motvoz in Platno Grosuplje. Tekstilna tovarna Grosuplje nam je poslala v preizkus večjo količino polipropilenskih vrvic naslednje kvalitete:

1. PP 110/8 svetla — 1244 m v 1 kg
2. PP 1000 UVS svetla — 1020 m v 1 kg
3. PP 1300 UVS svetla — 858 m v 1 kg
4. 1500 kg svetla — 688 m v 1 kg
5. PP zelena — 766 m v 1 kg

Poskusi z vrvico Tekstilne tovarne Motvoz in Platno Grosuplje v primerjavi z vrvico Demafil — 1300 Italija, ki je bila do tedaj v rabi, so bili izvedeni na površini ca. 6 hektarov na 8 poizkusnih mestih.

Rezultati in diskusija

Rezultati preizkusov so prikazani v tabelah 1 in 2.

Odstotek utrgetih vrvic v polju

Tabela 1

Vrsta vrvic	Število vrvic			
	napelja- nih	utrgetih	Odstotek padlin rastlin	Pričakovani kg/ha prič. nasada
Italijanska				
Demafil 1300	2160	20	0,93	2000
Grosuplje				
PP 110/8	1755	14	0,80	2000
Grosuplje				
PP 1000 UVS	1430	3	0,21	1800

Pripomba: Vrvic PP 1300 UVS, PP 1500 UVS in PP zelena Tekstilne tovarne Motvoz in Platno Grosuplje se kljub teži rastlin v nasadih niso trgale.

Rezultati laboratorijskega preizkusa polipropilenskih vrvic pred uporabo in po njej
Tabela 2

Zap. št.	Vrsta in izvor vrvice	Preizkus vrvice	Trdnost v kg			Padec trdnosti v %	Opomba
			povpr.	min.	maks.		
1	Demafil 1300	pred uporabo	25,93	24,8	27,4	—	
2	Grosuplje PP 110/8		28,04	25,2	31,8	—	
3	Grosuplje PP 1000 UVS		30,73	27,0	33,2	—	
4	Demafil 1300	po uporabi	18,80	15,0	24,6	27,50	spodnja polovica opore
			16,69	13,7	23,5	35,63	zgornja polovica opore
5	Grosuplje PP 110/8		22,28	20,2	24,0	20,54	spodnja polovica opore
			21,92	20,4	23,0	21,83	zgornja polovica opore
6	Grosuplje PP 1000 UVS		29,68	25,0	35,5	3,42	slučajno na vso oporo

Opomba: Vzorci vrvic so bili vpeti v dinamometer na enak način, kot je vrstica obešena v hmeljnem nasadu na žično oporo.

Iz rezultatov meritev je razvidno, da je v primerjavi z Demafil 1300 v kilogramu vrvice PP 110/8 le-te za 56 m manj, a je za 2,11 kg trdnjša. Odstotek utrgetih vrvic v času vegetacije je pri vrstici PP110/8 za 0,13 nižji od standarda. Padec trdnosti vrvice PP 110/8 je v spodnjem delu opore manjši za 6,96 %, v zgornjem pa za 13,80 % v primerjavi s standardno Demafil 1300, a je v obeh primerih velik.

Vrvica PP 1000 UVS je dobro stabilizirana. Padec trdnosti znaša 3,42 %, v 1 kg pa je 1020 m vrvice. Odstotek utrgetih vodil je bil v nasadu s standardno višino žičnice minimalen.

Mnenje

Preizkusi vrvic tekstilne tovarne Motvoz in Platno Grosuplje v letu 1971 so pokazali, da se lahko vključijo pri pridelovanju hmelja naslednje:

1. vrstica PP 1200 X —
— $\bar{X}$ trdnost 33,4 kg — 1125 m/kg
2. vrstica PP 1300 —
— $\bar{X}$ trdnost 28,3 kg — 1297 m/kg
3. vrstica PP 1500 —
— $\bar{X}$ trdnost 25,9 kg — 1456 m/kg
- vrstica PP 110/8 je enakovredna ali boljša od standardne Demafil 1300 Italija. Zato bi jo lahko zamenjala v vseh povprečnih polnorodnih nasadih s standardno višino žičnice.
- vrstica PP 1000 UVS se uvršča v razred Demafil 1000 in je primerna za izredno bujne nasade z enim vodilom na rastlino in za višje žičnice;
- vrvice PP 1300 UVS, PP 1500 UVS in PP zelena imajo previsoko rušilno trdnost, preko 35 kg, kar otežkoča strojno in ročno

obiranje hmelja ter zaradi tega in večjih stroškov za dolžinski meter, za vodilo hmelja niso primerne.

Polipropilenske vrvice tip 1300 in 1500

Metodika

V letu 1972 smo preizkušali naslednje polipropilenske vrvice proizvodnje Tekstilne tovarne Motvoz in Platno Grosuplje:

Vrvice navedenih kvalitete so bile preizkušene kot vodila hmelja v treh hmeljnih nasadih: Šmartno ob Paki, Crnova (Vinska gora) in Zalec.

Rezultati in diskusija

Rezultate preizkušanja vrvic podajamo v tabeli 3.

V letu 1972, posebno v mesecu juliju in avgustu, ko teža rastlin narašča, je bilo več močnejših neviht, ki v tej jakosti (8—12 Bou-

forove lestvice) niso običajne. Upoštevajoč velik pridelek in pogosto deževje je bila polipropilenska vrstica občasno nadpovprečno obremenjena. Hmeljne rastline so sicer preostale streho žične mreže in pozneje po olesenitvi trt same prenašale del svojega bremena ter na ta način zmanjševale nevarnost trgiranja opor.

Tako v vegetaciji do konca obiranja nismo zabeležili niti enega pretrganega vodila v preizkusnih nasadih.

Rezultati mehanskega preizkusa v laboratoriju izkazujejo zelo dobro kvaliteto polipropilenskih vrvic še po uporabi. Padec trdnosti je v odnosu na trdnost pred uporabo (podatek proizvajalca) za 17,28 % pri tipu 1300 in za 18,73 % pri tipu 1500. Ta podatek kaže, da sta polipropilenski vrstici dobro stabilizirani.

Za kontrolo smo na poskusnem mestu Šmartno uporabili stabilizirano italijansko vrstico tip 1300 iz leta 1971 in ugotovili padec trdnosti v vegetaciji za 26,77 %, kar je za 9,49 % več kot pri polipropilenski vrstici 1300 Grosuplje. Pretrganih vrvic pri kontroli ni bilo.

Primerjava vrvic Tovarne Grosuplje s kontrolirano italijansko vrstico glede načina napeljevanja in fiksiranja opore, pa je pokazala, da je italijanska vrstica za delo primernejša od grosupeljske, ker se na koncu ne razpleta in je volnejša.

Mnenje

Na osnovi rezultatov zaključujemo, da so vrvice polipropilen 1300 in 1500 tekstilne tovarne Motvoz in Platno Grosuplje dobre kvalitete. V pogledu trdnosti odgovarjajo potrebam proizvodnje hmelja, zato priporočamo:

Tip 1300 za drugoletne nasade in stare nasade, kjer je pričakovati manjšo rodnost, tip 1500 pa za vse prvoletne nasade in šibkejša drugoletnika.

Rezultati preizkusa polipropilenskih vrvic v letu 1972

Tabela št. 3

Tip motvoza	Preizkusno mesto	Odstotek pretrganosti vrvic v polju	Pričakovani pridelek nasada v kg	Trdnost vrvic		Padec trdnosti v %
				pred uporabo v kg	po uporabi v kg	
PP G—1200	Crnova	0,0	1600	33,00 T 30,24 IH		
PP G—1300		0,0	1600	28,30 T		
PP G—1300	Šmartno ob Paki	0,0	2100	28,30 T	23,41	17,28
PP IT. — 1300		0,0	2100	28,32 T	20,74	26,77
PP G—1500	Zalec	0,0	1200	25,90 T	21,05	18,73

T — podatek proizvajalca

IH — podatek zajema vse preizkuse

PPG — polipropilenska vrstica Grosuplje

PP IT — polipropilenska vrstica, uvoza Italija — stabilizirana

Izobraževanje ima pomembno mesto v prenašanju znanstvenih izsledkov v proizvodnjo

I. ČETINA, mgr. agr.

Prenos rezultatov raziskovalnega dela v proizvodnjo je dobil v času tehnološke revolucije pomembno mesto.

Posebno važno je to za našo hmeljarsko proizvodnjo, ker je le-ta močno vezana na svetovni trg. Od 70—90 % našega hmelja izvozimo na svetovni trg, kjer se moramo spoprijeti z ostro konkurenco razvitih držav.

Inštitut za hmeljarstvo je že ves čas svojega obstoja posvečal veliko pozornost stiku raziskovalnega dela s praktično proizvodnjo. Posluževal se je najrazličnejših oblik — objavljane strokovnih nasvetov v listu Hmeljar oziroma strokovni prilogi Hmeljarja ter drugih strokovnih časopisih in revijah, predavanj, seminarjev, strokovnih sestankov, osebnih obiskov strokovnjakov na terenu, objave napovedi po radiu idr. V zadnjih letih smo začeli tudi z izdajo posebnih Hmeljarskih informacij, ki jih izdajamo po potrebi.

Hmeljarske informacije nam omogočajo zelo hitro obveščanje v kratki in preprosti obliki.

Ena od oblik prenašanja novosti v proizvodnjo so zimski seminarji za hmeljarske strokovnjake. Namen teh seminarjev je, da bi na njih seznanili proizvajalce hmelja oziroma strokovnjake — tehnologe z novimi izsledki našega inštituta in drugih strokovnjakov po svetu, ki delajo na področju hmeljarstva. Na drugi strani pa bi se v razpravi seznanili s problematiko, ki tare proizvajalce.

Temu cilju je prilagojena oblika seminarjev. Na seminarjih smo podajali določeno problematiko osvetljeno iz najrazličnejših vidikov. V preteklih letih smo imeli večdnevne seminarje s posebnim urnikom, enodnevne seminarje z zelo zgoščenim programom za velike skupine ali več manjših skupin. Za leto smo se odločili, da organiziramo več enodnevni seminarjev o sorodni problematiki. Glede na aktualnost smo razdelili gradivo na tri seminarje:

1. problematika naprave novih nasadov;

3. varstvo hmelja pred boleznimi in škodljivci ter uporaba herbicidov;

3. ekonomika proizvodnje hmelja in novi tehnološki postopki.

Prvi seminar je bil 23. januarja. Na njem so strokovnjaki inštituta obravnavali naslednjo problematiko:

- problemi obnove hmeljišč,
- nasadi novih sort hmelja,
- izbira in priprava zemljišča za nove nasade,
- sajenje hmelja,
- oskrba prvoletnika,
- priznavanje hmeljišč,
- pridelovanje sadilnega materiala in
- program obnove hmeljišč v letu 1973.

Tega seminarja se je udeležilo okrog 70 strokovnjakov.

Drugi seminar je bil 6. februarja. Na njem smo obravnavali teme s področja varstva in herbicidov:

- usmerjeno varstvo hmelja pred boleznimi in škodljivci,
- odpornost hmeljeve listne uši na nekatere organofosforne estre,
- razvoj rdečega pajka na novih hmeljnih sortah,
- preprečevanje primarne infekcije pri hmeljni peronospori,
- hmeljna pepelasta plesen,
- fusarij v hmeljišču,

- v hmeljišču preizkušeni pesticidi,
 - program škropljenja pri novih sortah hmelja,
 - kemično odstranjevanje poganjkov.
- Seminarja se je udeležilo okrog 70 strokovnjakov.

Tretji seminar, ki bo predvidoma konec februarja, bo posvečen ekonomiki in uvažanju novih tehnoloških postopkov v proizvod-

njo hmelja in vpliv tega na proizvodne stroške.

Na vseh seminarjih je bila posebna skrb posvečena oblikam prikazovanja (slike, diapozitivi, grafikoni, filmi itd.).

V strokovni prilogi »Hmeljarja« bomo v sedanjih in naslednjih številki objavili nekaj najvažnejših prispevkov s teh seminarjev z željo, da bi na ta način pripomogli k formativnemu osvajanju podane tematike in čim hitrejši uporabi teh novosti v proizvodnji.

PROBLEMI OBNOVE HMELJIŠČ

Tone WAGNER, mgr. agr.

UDK 633.819(042)

Letno bi morali obnavljati 10 % vse hmeljne površine. Skrbna izbira zemljišč za nove nasade, kvalitetne sadike, izenačeni nasadi in hitrejše uvažanje novih sort bodo dvignili hmeljni pridelek na željeni nivo.

Za današnje stanje v proizvodnji hmelja pri nas je značilno: pomanjkanje hmelja, pomanjkanje finančnih sredstev za investicije, majhna obnova hmeljišč, zmanjšanje pridelka v zadnjih letih in velika koncentracija hmeljišč.

V današnjem času pa so za tehnologijo v hmeljarstvu značilni:

1. poenostavljanje proizvodnega procesa zaradi zmanjšanja proizvodnih stroškov in pomanjkanja delovne sile;

2. uvažanje novih kriterijev kvalitete hmelja v svetu in pri nas;

3. uvažanje novih sort z večjo količino alfa kislin;

4. soočenje z novimi problemi zaradi uvažanja novih proizvodnih ukrepov, pomanjkanje dinamičnega strokovnega znanja za uspešno izvajanje novih ukrepov.

Danes prihajamo povsod do enostavnega zaključka — hmelja je premalo: premalo za prodajalca, da bi zadovoljil kupce in uspešno izpolnil sklenjene pogodbe, premalo za hmeljarja, da bi bila njegova proizvodnja stimulativna ob čedalje večjih proizvodnih stroških, premalo, da bi se raziskovalna in pospeševalna služba lahko sodobno razvijala. Zato je v interesu vseh trud za več hmelja.

Eden od faktorjev, ki vplivajo na količino pridelka je hmeljna površina in letna obnova hmeljišč. Letna obnova hmeljišč je premala; pred leti zaradi zadržanosti pri obnavljanju hmeljišč, v zadnjih letih pa predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Dosegati bi morala letno 10 % vse hmeljne površine. V zadnjih petih letih smo obnovili le 800 ha hmeljišč. Zmanjšala se je tudi površina starih hmeljišč za 3–4 % v zadnjih dveh letih. Zadnje resnejše obnovo smo imeli v letu 1968. Tako se je poslabšal starostni sestav hmeljišč, kar negativno vpliva na količino pridelka. Skupna količina hmelja, ki je registrirano pridelan, znaša v zadnjih letih le okoli 3.100 ton.

Proizvodnja hmelja se odvija v večletnem nasadu. Za to proizvodnjo so potrebni: zemljišče, opora, rastlina. Te določimo ob napravi novega nasada. S tem vplivamo na vsakoletni rodnostni potencial in trajanje nasada. Oboje je odvisno predvsem od genetskih lastnosti sorte in ekoloških razmer, ki določajo ekonomičnost hmeljne proizvodnje.

Hmeljna rastlina uspeva v mnogih tipih tal — ni pedološko rajonizirana. Toda nekatera tla so za gojenje hmelja primernejša kot druga. Pomembna so predvsem fizikalna svojstva tal, globina talnega profila, ki določa širjenje koreninskega sistema. Med talnimi tipi so za hmelj primerna predvsem globoka aluvialna tla z nevtralnimi ali slabokisloto reakcijo, peščeno-ilovnate teksture. Pomembna je tudi dobra drenažnost talnega profila.

Odlična tla so največjega pomena za velike pridelke. Velika je razlika med hmeljarjenjem na tleh, kjer se rastlina le preživi, živetari, vegetira in med hmeljarjenjem na tleh, ki omogočajo ekonomsko pomembne pridelke. Prav izbira tal za nasad je odločilnega pomena za uspešnost hmeljarske proizvodnje v današnjem času.

Hmeljna rastlina s svojimi biološkimi lastnostmi, ekološkimi ter tehnološkimi za-

htevami daje pridelek določene kvalitete in kvantitete. V zadnjem času nam ekološki in tehnološki faktorji intenzivno posegajo v proizvodni proces in marsikje zmanjšujejo pridelek. Istočasno uvažamo nove sorte z večjim genetskim potencialom za pridelek hmelja in količino alfa kislin. Od izbire zemljišča in tehnologije pridelovanja zavis, kako bo ta genetski potencial novih sort izkoriščen. Že danes ugotavljamo, da z mnogimi izboljšavami v proizvodnji ne dosegamo uspehov, ki bi bili pri tej stopnji našega raziskovalnega dela možni.

Z vključevanjem novih sort v proizvodnjo smo napravili korak naprej. S tem pa se zahteva večja strokovnost od hmeljarja, strokovnega kadra in dinamično spreminjanje tehnologije. Težnja po hitrem razmnoževanju novih sort je zelo velika. Pri sajenju pa odločamo o večletnem nasadu, zato mora biti tudi pri novih sortah poudarjena zahteva po kakovostnem sadilnem materialu.

Danes poznamo: ukoreninjenec, sadike iz enoletnega lesa, sadike iz zelenih delov zalistnikov in hitro razmnoževanje z grobanjem.

Ukoreninjenec največ uporabljamo za dosajanje praznih mest v starih nasadih. V ugodnih pogojih že v prvem letu zraste rastlina s kompletno sortno sliko. Tako izenačujemo stare nasade in se borimo proti praznim mestom. V sodobnem hmeljarjenju pa je ukoreninjenec vedno pomembnejši tudi za napravo novih nasadov in njihovi vzgoji moramo tudi v bodoče posvetiti več pozornosti.

Sadike iz enoletnega lesa so običajni sadilni material za napravo novih nasadov. Pribivamo jih ob rezi ali prej in so glavni sadilni material pri nas. Služba priznavanja hmeljišč skrbi za njih sortno čistost in kakovost.

Sadike iz zelenih delov rastline so pomembne pri hitrem razmnoževanju, tj. uvažanju novih sort. Kolence zalistnika ukoreninimo pri kontrolirani vlagi, toploti in svetlobi v razmnoževalni gredi v rastlinjaku. Iz njega se razvije droben štor, ki ga v naslednjem letu posadimo v trajen nasad. Tak sadilni material zahteva v prvem letu posebne nege in mnogo pozornosti pri vseh agrotehničnih ukrepih, predvsem pa pri rezi, saj se zasnove — »očesa« tvorijo v prvem letu le v nekdanjem kolencu zalistnika. Ta način pa nam da ob 1 rastline 80–100 potomcev letno in je bil izredno pomemben pred leti tudi za hitro razširitev naših novih sort.

Grobanje je način razmnoževanja, s katerim dobimo lahko mnogo sadik. Trto, ki se vzpenja proti vrhu položimo po zemlji, zasujemo in le vršiček pustimo odkrit. V zemlji trta razvije očesa in je podobna podzemnemu stebelu, iz nje narežemo sadike. Ta način se je v zadnjem letu precej razširil v elitnih prvoletnikih novih sort in dal dobre rezultate. Pri tem dobimo precej sadik, ki so drobnejše a primerne za sajenje v tetrapak vrečice s kvalitetnim kompostom — za hitro formiranje novih nasadov.

Sadike sadimo na stalno mesto v vrečicah ali brez njih ali jih ukoreninimo. Sadike nabiramo od zdravih rastlin, sicer nosimo bolezen v nove nasade. Nujno moramo posvetiti več skrbi pridelovanju ukoreninjenec, ki so edini uspešni sadilni material za dosajanje praznih mest. Pojav praznih mest je letno različen, odvisno od hmeljišča, oskrbe itd. Vendar ne le prazna mesta, temveč tudi neizenačenost rastlin, prisotnost šibkih rastlin pomembno vpliva na pridelek.

V naših nasadih je precej šibkih rastlin — variabilnost med rastlinami je velika. Odvisna je od tal, nasada, oskrbe, starosti, leta, pojava bolezni itd. Zaskrbljujoče je, da ugotavljamo, da se neizenačenost rastlin povečuje z uvažanjem nove tehnologije, s širjenjem hmeljišč v kompleksih. Tako smo ugotovili, da je bilo v nasadu v Radljah, ki je bil na dobrih tleh in sorazmerno dobro oskrbovan kar 20 % podpovprečno rodni rastlin (rastline, ki so dale pod 250 g suhega hmelja na rastlino) in je bil po izgledu dobro roden. Zaradi pojava šibkih rastlin ne dosežemo tistega pridelka, ki bi ga lahko, če bi bile rastline krepke in izenačene. Temu pojavu moramo v bodoče posvetiti posebno skrb.

Uspešen razvoj našega hmeljarstva je odvisen od količine in kakovosti sadilnega materiala, ki ga potrebujemo za sajenje novih hmeljišč in za dosajanje v starih nasadih.

Proizvodnja sadik je eden najtanjših členov v proizvodnji hmelja. Pomanjkanje sadilnega materiala nastopa v vseh stopnjah razmnoževanja, a posebno pereče je pri razmnoževanju elitnega sadilnega materiala novih sort. Vsako leto imamo težave s količino in kvaliteto sadilnega materiala. Nizek koeficient razmnoževanja hmelja zahteva, da priznavamo določeno površino matičnih hmeljišč in kontroliramo izvor in kakovost sadik.

V praksi se situacija poslabša z uporabo nove tehnologije, ki jo spremlja lahka površnost del, kot slabo osipanje itd. Koeficient razmnoževanja pade celo pod 1, kvaliteta sadik se poslabša: sadike so tanke in poškodovane.

Posebno pri elitnem materialu, tj. prvih razmnožitvah novih sort moramo obdržati kvaliteto in sortno čistost. Pri tem je otežkočena kontrola zaradi malih in razbitih površin. Osebna kontrola aprobatorja pri nabiranju sadik ob rezi in ob dosajanju praznih mest v matičnih hmeljiščih bi morala biti doslednejša.

Morda tudi cena sadik in ukoreninjenec ni interesantna in se zaradi delovnih konic mnogi izogibajo resnejše proizvodnje sadik, temveč jo opravijo mimogrede.

Proizvodnjo sadik moramo nadaljevati v naši praksi, mnogo bolj temeljito kot doslej.

Pomembne med činitelji hmeljarske proizvodnje so nove sorte. V zadnjih letih smo vzgajali 4 nove sorte hmelja in po postopkih forsiranega razmnoževanja smo z njimi začeli zasajati nove nasade. Danes jih imamo že preko 100 ha. Da lahko izkoristimo vse proizvodne lastnosti genotipov, je potrebno, da jih dobro poznamo in da analiziramo postopke pridelovanja.



Polipropilenske vrvice so se dobro obnesle

Izbira in priprava tal za nov nasad

Blažena PUGELJ, dipl. ing. agr.

UDK 633.819:631.41

V naslednjem članku govorimo o tleh, ki so primerna za hmeljne nasade in na kakšen način jih pripravimo, da bo proizvodnja hmelja rentabilna.

Tla, na katerih načrtujemo nove nasade, niso povsod enaka ali podobna. V dolinah prevladujejo aluvialna tla (naplavine), ki so po lastnostih zelo različna. Med njimi in ponekod v obrobni predelih se razprostirajo kislja rjava tla, rjava tla na apnencih, oglejena tla in psevdoglejena tla.

Ob načrtovanju za obnovo bi morali dati izbiri zemlje večji poudarek. Preglede za obnovo v naslednjem letu opravimo v poletnem ali zgodnjem jesenskem času. Tako bo pravočasno izvršena analiza zemlje, predlagani potrebni meliorativni ukrepi, in lahko bodo izvedena pripravljala zemljiška dela za obnovo. Analiza zemlje, naj ne bo le formalna obveza. Na zemlji, ki ni najbolj primerna za saditev, se tak pregled navadno izvrši, ko je površina že preorana. Izbira zemlje z analizo naj bo prvi in predhodni ukrep, na osnovi katerega se predlaga gnojenje, obdelava, melioracije, ki so mogoče potrebne za nov nasad.

Poglejmo s kakšnimi tlemi razpolagamo

Na podlagi dosedanje izbire zemljišč (za obnovo), na katerih načrtujemo nove nasade, ločimo glede na primernost tal za nove nasade:

- hmeljna tla,
- pogojno hmeljna tla,
- neprimerna tla za pridelovanje hmelja.

Dobra hmeljska tla, ki so tudi najbolj primerna tla za pridelovanje hmelja, so starejše naplavine, ki so se razvile na drugih in tretjih rečnih terasah, z ugodnimi fizikalnimi lastnostmi. Tla so srednje globoka in so na prodnatem in prodnato-glinasto-illovnatem nanosu in globoko rjava tla. Talna voda naj bo 2 m pod površino.

Zelo ugodnih lastnosti so ponekod tudi tla na prvi rečni terasi; to so mlada peščeno-illovnata-mivkasta tla, z dokaj velikim odstotkom koloidnih delcev.

Pogojno hmeljna tla so plitve in srednje globoke naplavine na prodnato-peščenem nanosu. Tla imajo zelo ugodne fizikalne lastnosti (zračnost, propustnost, teksturo, strukturo, organska snov se v njih hitro razkrajajo), vendar so tla podvržena suši. Zaradi tega je potrebno tla v sušnih periodah namakati.

Prav tako so pogojno hmeljna tla tudi rahlo oglejena in psevdoglejena tla, na katerih zaradi slabih vodno-zračnih razmer rastline ne uspevajo najbolje.

Neprimerna pa so vsa težka glinasta tla, oglejena tla, psevdogleji in zelo plitva tla.

Hmeljna tla

Na hmeljnih tleh se odločamo za obnovo brez posebnih meliorativnih ukrepov. Važno pa je za katerim posevkom bomo sadili hmelj. Najugodnejši predposevek so vsa žita in detelja, od spomladanskih posevkov je zelo ugoden posevek kornuza. Silažna kornuza pa zaradi pomanjkanja časa, za pripravo zemlje, ni najugodnejši predposevek. Večkrat pade čas spravljavanja kornuza v deževno obdobje in ostane le malo časa za temeljito jesensko pripravo zemlje (globoko oranje ali oranje in rahljanje). Če pa je kornuza pravočasno spravljena in lepa jesen, je to lahko eden najugodnejših predposevkov zato, ker s predhodnim tretiranjem tal s herbicidi lahko očistimo površino plevelov.

Tam, kjer se načrtuje ponovna obnova na površinah, kjer je že rasel hmelj, so se zaradi dolgotrajne monokulturne tla utrudila. Uničila se je struktura, zgostili so se sloji v tleh in zmanjšali sta se zračnost in poroznost.

Nekaj podatkov o zračnosti na utrujenih tleh v dobi meliorativnega posevka.

Inštitut za hmeljarstvo

Globina	Leto	Posevek	Pred posevkom	Med posevkom
20—30 cm	1970		KZ %	KZ %
20—30 cm	1971	kornuza	2,46	3,74
20—30 cm	1972	krmni ohrovt		4,34
Ob griški cesti	1971	detelja	—	0,79
	1972	lucerna	—	2,09

Utrujenost tal pa se ne popravi le z enim agrotehničnim posegom (oranje, rahljanje). Zato je potreben čas. Ugoden meliorativen posevek lahko v kratkem času (vsaj 2 leti) deloma zopet ugodi in izboljša talne lastnosti.

Teh meliorativnih posevkov je več. Zelo ugodne so detelje. Ugaja jim predvsem slabo kislja reakcija (pH 6). Imajo dobro razviti koreninski sistem, s katerimi drenirajo goste plasti, črpajo hranila iz spodnjih plasti in bogatijo tla z velikimi količinami organskih snovi. S tem seveda bistveno izboljšujejo plodnost tal. Ker pa se zapažajo tudi za lucerno v tleh še gosti sloji, dajemo prednost kot meliorativki — črni detelji, ki ugodnejše vpliva na fizikalne lastnosti v tleh.

Pogojna hmeljna tla

Če načrtujemo nasade na plitvih tleh, ki imajo sicer ugodne lastnosti, vendar trpijo sušo, ali če nastopajo v kompleksu med ostalimi tlemi pretežno plitva, tla, je potrebno predvideti na takih tleh namakanje. Tam, kjer na plitvih tleh namakanje iz kakršnihkoli razlogov ni mogoče, ne sadimo hmelja.

Večkrat se srečujemo z rahlo oglejenimi in rahlo psevdoglejenimi tlemi, ki se razprostirajo na večjem ali manjšem delu parcele ali kompleksa.

Tako nastajajo pogosto v kompleksu, plitve, srednje globoke in globoke naplavine, med katerimi se pojavljajo tla z glinastimi vodozdržnimi plastmi, ki so včasih gosta, da zadržujejo površinsko vodo. Drobni koloidni delci so mnogokrat veliko in neugodno vplivajo na vodno zračne lastnosti v tleh. V takih primerih pa so potrebne predhodne melioracije. Te so lahko zelo enostavne in cenene, ki pa se lahko tudi zakomplicirajo, če z njimi odlašamo. Pred pripravo tal za nov nasad bomo uredili vodne razmere, če je potrebno le na delu parcele ali na celotnem kompleksu. V najtežjem primeru bomo meliorirali s cevno drenažo s fašinami, če je podmrvk v sredini parcele, da je odvod otežkočen, lahko s ponikalnico.

Če so tla glinasta po celi parceli lahko površino ali del površine prekričimo. Najenostavnejši in najpogostejši, vendar tudi zelo učinkovit ukrep tudi na deloma rahlo oglejenih in psevdoglejenih tleh pa je rahljanje do globine 50 cm v razdalji 60 do 80 cm.

Zelo važen je način in čas obdelave pri pripravi tal za nov nasad.

Ker vemo, da so tla teksturno zelo različna, saj nastopajo pogosto v enem kompleksu, različno peščeno ilovnata in glinasto ilovnata tla, ki imajo bolj ali manj ugodne lastnosti, zato se tudi priprava zemlje za nove nasade razlikuje. Običajno pred saditvijo zemljo preorjemo, ali po potrebi še prerahljamo.

Na dobrih hmeljnih tleh, ki so globoka ilovnata in peščeno ilovnata in na pogojno primernih plitvih tleh, zadošča za pripravo nasada 30—35 cm globoko oranje.

Na primernih vendar utrujenih tleh, na tleh, ki so po teksturi glinasta in povsod tam, kjer se v tleh pojavljajo gosti sloji in na vseh

rahlo oglejenih tleh in psevdoglejenih tleh, pa je potrebno najprej rahljati do globine 50 cm in zatem orati do normalne globine ornice, to je 20—25 cm.

Ob pripravi zemlje za nov nasad meliorativno gnojimo. Gnojenje izvajamo na osnovi analize zemlje. Ob pregledu zemlje za obnovo vzamemo tudi vzorce zemlje za analizo. Vzorce zemlje jemljemo iz dveh globin; iz globine 0—20 cm in iz globine od 20—40 cm. Na podlagi analize se odločamo za pravo vrsto gnojil, meliorativno gnojenje, ki naj bi bilo obvezno pred postavitvijo novega nasada in če je potrebno za apnenje. V zadnjem času opažamo, da je zaloga hranil v slojih pod 15 cm in 20 cm slaba, ponekod zelo slaba. Včasih so že sloji v globini 10—20 cm zelo slabo oskrbljeni s fosforom, drugod pa je slaba oskrba s fosforom v globini pod 20 cm (2—5 mg/100 gr). Kalija pa je v vseh slojih nekoliko več.

Z ozirom na to, da so tla v spodnjih slojih slabo oskrbljena s hranili, priporočamo gnojiti z 2/3 fosfornih in kalijevih gnojil pred oranjem, z ostalo količino fosfornih in kalijevih gnojil pa na brazdo in jih zabraniti.

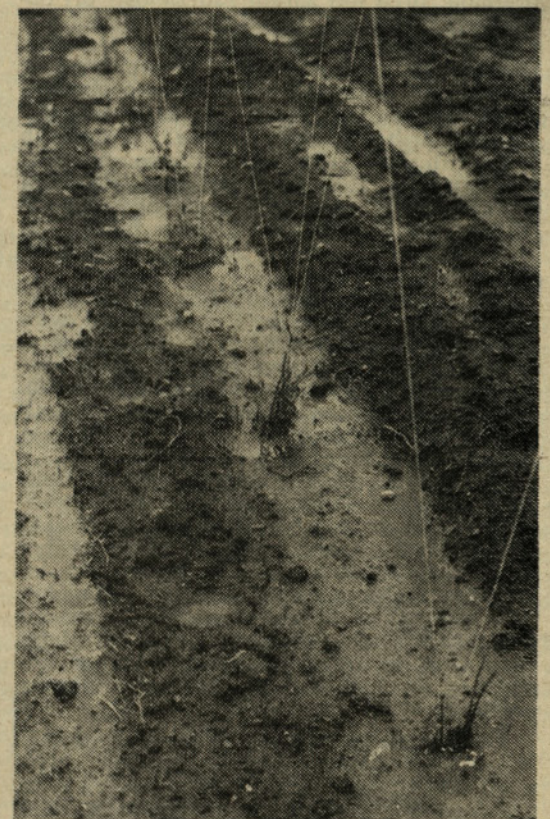
Gnojimo z 800—1500 kg 16 % fosfornih gnojil na ha in z 300—600 kg 40 % kalijeve soli na ha.

S katerimi gnojili bomo gnojili? Na trgu je trenutno na razpolago od fosfornih gnojil tomaževa žlindra, ki je le 7,5—9 %, v redkih primerih je 14 %. Superfosfat 17 %, manjša količina P:K 15:20 in 60 % kalijeve sol.

Tomaževa žlindra je po ostalih lastnostih enakovredna nemški, vsebuje tudi velik odstotek kalcija. Priporočamo jo predvsem za kislja tla.

Ali je treba gnojiti tudi s hlevskim gnojem? Če sadimo sadike v komposte, potem gnojenje s hlevskim gnojem pred saditvijo ni nujno potrebno.

Gnojenje s hlevskim gnojem meliorativno deluje na celo površino (popravlja fizikalne, kemijske in biološke lastnosti). Če iz katerihkoli razlogov pred pripravo nasada ne pognojimo s hlevskim gnojem, pognojimo s hlevskim gnojem izdatno v naslednjem letu.



V nasadih z V sistemom lahko uporabimo dva tipa vrvice 1200 ali 1300, odvisno od bujnosti rastlin